

Zsákfalvi Riporter

Áldott, békés karácsonyt és boldog új évet kívánunk!

„Az lenne a jó, ha mindennap karácsony lenne, akkor az emberek összefognának, hogy továbbvigyék az örökséget.”
(Bernard Moitessier)

Sváb Karácsony

Perlinger Györgyi hagyományokról mesél – 8-9. old.

Advent Borosjenőn

Képriport falunk karácsonyi készülődéséről – 6-7. old.

Régész a határban

A környék legizgalmasabb barlangja a játszótértől 10 perc sétára esik – 14. old.

Az első 50 nap

Interjúnk Tömöri Balázs polgármesterrel – 2-3. old.

Elnöki meglátások

Wittmann Imre a 2097 Csoport Egyesület megújulásáról – 4-5. old.

Felszállott a jení páva

A népszerű műsor középdöntőjébe jutottak falunk ifjú néptáncosai – 18. old.

Jenői csokoládé

Wrábel Kata megvalósult álma: művészi finomságok – 12. old.

Ünnepi gondolatok

Péter atya és Norbert testvér elmélkedései – 10-11. old.

Csók a fagyöngy alatt

Mi virít itt rovatunkban egy karácsonyi gyógynövény titkai – 19. old.

Az első 50 nap után...

Interjú Tömöri Balázs polgármesterrel

készítette:
Kádár Viktor
kadar.viktor@2097.hu

Durván 50 napja, hogy átadás-átvétel történt Pilisborosjenő önkormányzatánál. Az új vezetés azóta gőzerővel dolgozik a helyzetfelmérésen, a kárelhárításon, a megörökölt gólhelyzetek belövésén, illetve egy új hivatali működés kialakításán. Tömöri Balázs polgármesterrel egy átlagos nehéz nap éjszakáján ültünk le beszélgetni.

ZSR: Ötödik napja próbáljuk összehozni ezt a beszélgetést, most szerda este van, néhány perccel múlt 11 óra, de végre sikerült. Mit tudsz ígérni azoknak, akik hiányolják a rendszeres kommunikációt az önkormányzat részéről?

TB: A türelmüket szeretném kérni. Alig 50 napja vagyunk hivatalban. Tudom, hogy milyen fontos, hogy tudósítsunk a munkánkról, de még mindig van néhány olyan égető dolog, ami nem tűr halasztást. A Hírmondó korábbi főszerkesztője meg sem várta, hogy felálljon a falu új vezetése, a választások után egyből felmondott. Ezt követően nem kezdtünk új szerkesztőség toborzásába, hiszen az elmúlt egy évben egy közkedvelt újságot futtattunk be; a 2097 Csoport Egyesület kiadásában megjelenő Zsákfalvi Riportert. Most bevárjuk, hogy miként dönt az egyesület, hogyan kívánja folytatni az újságot, és a lehetőségekhez igazítjuk, hogy miként kommunikáljunk nyomtatott formában a falu lakosságával.

A jelenlegi önkormányzati honlap nem igazán felel meg a napjainkban elvárható online jelenlétnek, ezért egy teljesen új honlap létrehozásán dolgozunk egyesületi és külső önkéntesekkel. Amíg ez elkészül, addig igyekszünk a jelenlegi működöttni, információkkal feltölteni, illetve létrehoztuk az önkormányzat Facebook-oldalát, ahol a jövőben rendszeresen jelentetünk meg híreket a folyó ügyek állásáról. A terveink közt szerepel egy önkormányzati e-mailes levelezőlista, illetve hírlevél beüzemlése is. Egyébként az önkormányzat lakosság felé történő kommunikációját is egy önkéntesekből álló csapat segíti.

Hetekig még a telefonjaink sem működtek. Lentről, az ügyfélszolgálatról szorgosan kapcsolták fel a kollégák a hívásokat, de nálunk nem csörgött a készülék; mindez jó ideig fel sem tűnt egyikünknek sem. Az egész központot meg kellett javítani. Nem működött a riasztó sem. Jó ideje fizette az önkormányzat a riasztós cég díját úgy, hogy használhatatlan volt a riasztó.

ZSR: Nyilván senki nem várt csodát tőletek az első hónapokra, főleg miután a falu közössége is szembesült az önkormányzatra nehezedő – az előző testület hanyagságából következő – kötelezettségekkel, mégis szeretném, ha sorra vennénk néhány fontos problémát, amelyekre sürgető megoldást várnak a lakosok. Mi a helyzet a zebraival?

TB: A közútkezelői hozzájárulást megkap-

tuk, kiírtuk az ajánlattételi felhívást a közvilágításra Gál Böbe szakértői segítségével, amelyre már érkezett is három ajánlat, a decemberi testületi ülésen hirdettünk győztest. A feladat a közvilágítás lokális, sulis bejáratánál való fejlesztése, ami az anyagok rendelkezésre állását követően maximum 50 napig tart majd – utána jön a buszmegállóöböl, a járda vonalának módosítása, hogy az megfeleljen a tervezett gyalogátkelőhöz szükséges előírásoknak. Nagyon remélem, hogy tavasszal kész lesz a zebra! Addig is azonban januártól a diákok újra számíthatnak a reggeli iskolakezdekőre az úttesten való segítség biztosítására. Emellett az iskola szomszédjának, a Fluart cégnek köszönhetően már a közeljövőben lehetőség nyílik arra, hogy az iskolához oldalról is nyíljon egy bejárat és a lazaréti Szajkó utca felől gyalogosan megközelíthessék a diákok. Ami szülői igény volt, hiszen így sok suliba tartó gyereknek nem kell átkelni forgalmas úton.

ZSR: Mikorra várható, hogy megszűnik a Tücsök utca Bécsi út felőli lezárása?

TB: A DMRV Zrt. hónapokkal ezelőtti kiasott munkagödrré tekinthetünk úgy is mint katasztrófára, hiszen a lakost joggal háborítja fel, ha ennyi ideig nem történik előrelépés egy ilyen ügyben, de azt is hallhattuk, hogy sokan örülnek ennek a kényszerű korlátozásnak, mivel lényegében nullára csökkenti az átmenő forgalmat. A Külső Településrész Bizottság tagja, Kiss Ildikó terepi közvéleménykutatást

Ha az önkormányzat a saját súlyos terhei miatt egyelőre nem is képes önállóan csodát tenni, szerencsére civil segítők révén mégiscsak több olyan projekt van előkészületben, amely egy-egy fontos területen jelent majd fejlődést.

végzett ez ügyben, amelynek az lett az eredménye, hogy a lakosok leginkább egy olyan sorompót szeretnének, amit mágneskártyával csak az ott lakók használhatnak, erre azonban jogilag nincs lehetőség, így a bizottság tovább foglalkozik a kérdéssel a helyiek bevonásával.

ZSR: Az iskolához vezető járda csúszásmentesítésének megoldására milyen terveket van?

TB: Ez a falugondnokság feladata lesz, mivel

az utak síkosságmentesítését végző vállalkozó szerződése a járdákra nem vonatkozik. A 2097 Csoport Egyesület egyik tagja, Forgó Szilárd a napokban szerzett is egy erre a célra való, profi hótakarító eszközt, igen előnyös feltételekkel. Mire azonban ez megtörtént, az első leesett hó már el is olvadt. Legközelebb már meg fogjuk tudni oldani, a minap láttam a gép főpróbáját a Falugondnokságon.

ZSR: Lesz rá ember? Ha jól tudom, átszervezés történik a gondnokságon.

TB: Igen, a falugondnokságot Komlós Tibor alpolgármester vezeti január 1-től. Úgy várom, mint a messiást, mert naponta érkeznek a fogadóórától függetlenül is helyi lakosok, vagy telefonhívásaik jogos, megoldandó problémákról.

ZSR: Úgy tudom, a tornaterem ügyében is komoly fejlemények vannak. Ez azonban egy olyan gólhelyzet, amelyet az előző ciklusokban készítettek elő, és már csak be kellett rúgnotok a gólt, ugye?

TB: Igen, tudtommal legalább hét éve vár a sulis erre a konkrét tornateremre. A közbeszerzést lebonyolító állami szervezet nemrég, már a választások után hirdetett eredményt, így belátható időn belül megkezdődhet az építkezés. Dienes Dóra igazgató asszonnyal együtt az elmúlt napokban többször is találkoztunk a közbeszerzést elnyerő kivitelező cég képviselőjével. Rengeteg kérdés merül fel. Ami biztos, hogy körülbelül egy év alatt készülhet majd el a tornaterem, és sajnos ebben az időszakban igen korlátozottan, leginkább nem lehet majd használni a sulis jelenlegi parkolóját, mivel az felvonulási területként fog szolgálni. Már gondolkodunk az áthidaló megoldáson, amellyel valamelyest orvosolhatunk ezt az állapotot.

Mindent összevetve, olyan mennyiségű megoldandó műszaki feladat hárul az önkormányzatra, amely egyértelművé tette számunkra, hogy szükségünk lenne egy műszaki előadóra is a hivatalban – kérdés, és még nem tiszta, hogy van-e rá anyagi forrás. Amíg inkább úgy tűnik, hogy nincs, Komlós Tibor alpolgármester rendszeres segítségére számítok ezen a téren.

ZSR: Eddig nem volt ilyen állás?

TB: Tudtommal az előző ciklus döntő részében nem volt betöltve ilyen munkakör. De megfelelő szakember alkalmazása nélkül nem várható, hogy az adott problémákat – például a Szent Donáth utcából lefelé vezető lépcső leomlása vagy a Rózsa utca–Szent Donáth sarkán kialakult omlásveszély – gyorsan, hatékonyan és megfelelő szakmaisággal tudjuk kezelni.

ZSR: És mi újság a többi, fontos munkakörben? Van már új jegyző?

TB: Kiírtunk négy álláshirdetést december 10-i határidővel. Jegyzőt, ügyfélszolgálatost, adóügyi ügyintézőt, pénzügyi intézőt keresünk. (Az interjú éppen december 10-én ké-

szült – a szerk.) Porosné Pataki Anikó lett a hivatal gazdasági vezetője, úgy érzem, nála nagyon jó kezekbe kerültek a pénzügyek. Az adócsoporthoz Judit vezet, vele szintén elindult egy, a korábbi állapot komoly átvilágítását is magában foglaló munka, amihez még keresünk embert. A jogi ügyeinket a falubeli dr. György Péter ügyvédi irodája képviseli, aki nemcsak az átadás-átvétel óta segít, hanem a falu peres ügyeit részben már a 2017 Csoport Egyesület önkéntes ügyvédjeként is megismerte. Eközben Üröm önkormányzatának hivatalától is több segítséget kaptunk: Kecskés Éva felbecsülhetetlen segítség a pénzügyi osztályon, míg anyakönyvvezetőként Bajczky Dóra támogatja munkánkat.

Kicsit kapcsolódik, ezért emlitem, hogy nagyon örültem annak, hogy dr. Andrányi Kristóf ortopéd orvossal meg tudtunk állapodni és nem sokára elindulhatnak rendelései az Egészségházban. A külső településrészek lakóinak háziorvosi ellátásán is egy ott lakó orvos felajánlását megfontolva szeretnénk a közeljövőben javítani, mert Kovács Levente doktor úrnak irreálisan nagy a leterheltsége. Hátha sikerül egy mindenkinek jó megoldással javítani a pilisborosjenői egészségügyi szolgáltatásokon. Szeretnénk valamilyen módon OEP-által támogatott fogorvos rendelését is elérni, mert jelentős igény lenne rá.

ZSR: Milyen a hangulat a hivatalban?

TB: Én úgy érzem, hogy akik maradtak, fel szabadultak, jól érzik magukat. És emellett keményen dolgoznak, hétfőig is. Van, aki képzésre jár, erre korábban ritkán volt lehetőség. Úgy látom, hogy sok olyan változás van, aminek ők is örülnek. A 3H, a Hétfői Hivatali Hétindító mellett változás, hogy a hivatali kollégák is beülhettek állásinterjúra, nyitott szobaként működik a polgármesteri szoba, ahol ők is kérdezhetnek és kereshetnek korábban nem ismert, nem elérhető, csak sejtett iratokat. Élvezik azt is, hogy a képviselők közül is vannak többen, akik rendszeresen dolgoznak a hivatalból, érdeklődnek munkájuk iránt, kérdéseik és akár tanácsaik is vannak feléjük, partnerként kezelik egymást. Arra számítok, hogy mindez még tovább fejlődhet. Ha létszámunk kiegészül az álláshelyek betöltésével, akkor magasabb színvonalú, gyorsabb, korszerűbb és ügyfélbarátabb lehet a hivatal. Személyes élmény, de azért elmesélem, mert nagyon jólesett, hogy december 6-ai beérkezésemkor egy csomó csoki Mikulás várt az asztalom.

ZSR: A köz hangulata pedig Mága Zoltán zenéjétől fog tovább javulni. Olvashatók olyan kritikák a Fórumon, amelyek szerint a falunak nem erre van most szüksége.

TB: Nem gondolom, hogy a falunak csak egy dologra lenne szüksége és nem is egy dolog történik. Én ez alatt az 50 nap alatt – és a kampányban is – azt tapasztaltam, hogy sajnos elég sok ember szorul rá arra, hogy különböző támogatásokat, segélyeket, önkormányzati és állami segítséget kapjon. Ez a koncert a pilisborosjenői rászorulókon fog segíteni. Ez egy plusz eszköz, olyasmi, ami eddig talán ilyen léptékben nem volt. Szerintem hiánypótló, én örülnék, ha minden évben jönne. Talán nem feltétlenül mindig Mága Zoltán; bármelyik népszerű művészt szívesen látjuk jótékonyági

koncertet adni.

Egyébként nem csak közvetve támogatja az önkormányzat az időseket és rászorulókat. A szociális rendeletben szereplő Erzsébet-utalvány ugyan megszűnt, így ilyen nem tudunk adni a hetven év feletti polgároknak, de helyette Coop-utalványt adunk több mint 450 főnek. Az utalványos rendszert igyekszünk úgy kialakítani, hogy annak helyi gazdaságot erősítő hatása legyen. Idén Coop-, jövőre szeretnénk majd Pöttöm-utalványt adni.

Mindig van, aki szerint nincs szükség Mágá-koncertre, de olyan is, aki sajnálja, hogy az ebben tetten érhető szociális érzékenység folytatásáról még nincs információja. Úgy gondolom, hogy van erre szükség és igény is. Mága Zoltán egyébként hamarosan Bécsben ad újévi koncertet, szerintem menő, hogy előtte Borosjenőre is ellátogat.

ZSR: De azért mást is sikerült összehozni az első 50 nap alatt, ugye?

TB: Ha az önkormányzat a saját súlyos terhei miatt egyelőre nem is képes önállóan csodát

tenni, szerencsére civil segítők révén mégiscsak több olyan projekt van előkészületben, amely egy-egy fontos területen jelent majd fejlődést. Több pályázati lehetőséggel fejlesztjük a faluban elérhető szolgáltatásokat. Ilyen lehet például a Tóth Attila piliszentlászlói polgármester által összefogott „Pálos ösvényen” című, elsősorban ökoturisztikai fejlesztésről szóló pályázat, a bölcsődeépítésre elnyert pályázat tartalmának újragondolása, valamint egy MLSZ-pályázat keretein belül megvalósítható, a jelenlegi foci-pálya helyzetén minden szempontból túlmutató műfüves foci-pálya megvalósítása. Ezek a lehetőségekkel azonban mind utolsó pillanatos sürgős teendők vannak, hogy egyáltalán megvalósulhassanak, amiben az egyesületi tagok igen sokat segítenek. Csak úgy tudunk élni az egyébként nagyszerű lehetőségekkel ugyanis, hogy a megkövetelt konkrét, kidolgozott tartalmat sürgősen benyújtjuk, illetve sürgősen elkezdünk nehe-

zen visszavonható lépéseket tenni. Fájó pont, hogy ezeket most az idő rövidsége miatt nem tudtuk széles körű egyeztetésre bocsátani.

A civil segítségre visszakanyarodva a hivatalból is hálával figyeljük, tapasztaljuk a nagy szervezőmunkát igénylő, népszerű események terveit, mint például az adventi ablakdíszítésről szóló kezdeményezést, a Jenői Adventnek vagy akár a Falukarácsonynak programját.

ZSR: Környezetvédőként, volt greenpeace-esként nem érzed visszásnak egy műfüves pálya létrehozásában való közreműködésedet?

TB: Nem az én szempontjaim kell hogy az elsők legyenek. Sokkal fontosabb a közösség érdeke. Azt látom, hogy erre a témára sokan rámozdultak, sokan szeretnék fejleszteni a meglévő foci-pályán. Ugyan én személy szerint nem szeretem a műfüvet, de ha van egy ilyen pályázati lehetőség extrém alacsony önrésszel, amelyet jó eséllyel meg is tudunk nyerni, akkor azt a településnek nem szabad kihagyni. Főleg úgy, hogy a civilek, akik ezt nagyon szeretnék, felkarolták, mindent előkészítenek, ellenőriznek és leleveleznek. A pálya felhasználási feltételeinek kialakítását, társadalmi vitáját viszont már a Humán Bizottság fogja levezényelni.

Mindenképpen szeretnénk, hogy bár egy magas minőségű, óvnivaló pályát tervezünk, mégse egy zárt ketrec legyen, sokkal inkább mindenki által használható, de rendben tartott, hosszúéletű és étellel teli grund. A foci-pálya környekének fejlesztésében fontos előrelépés lesz egy olyan vizesblokk, amelyet azonkívül, hogy kiszolgálja a sportolókat, használni tudnak majd a játszótérezők, és akár a Falónál megforduló turisták is.

ZSR: Van-e fejlemény a százmillió nagyságrendű konszolidációs pályázati elszámolás ügyében?

TB: Megkerestük a korábbi tervdokumentációkat készítő céget, és kértünk tőlük ajánlatot olyan dokumentumok elkészítésére, folyamatok dokumentált befejezésére, amelyek birtokában a 2015-ös pályázatot érintően esetleg még sikerülhet elszámolnunk a támogatással. Nehéz döntés, mert ez több millió forintba is kerülhet, de talán megéri a ráfordítást, ha ennek köszönhetően legalább a 2015. évi mintegy 80 millió forintot nem kell visszafizetnünk. A 2016. évi pályázati költéssel, azzal a 116 millió forinttal sajnos nem nagyon van mit tenni, az „túl sok sebből vérzik”. Ez utóbbi tekintetében többen úgy látjuk, hogy egyedül a belügyminisztériumi tárgyalások vezethetnek valamilyen eredményre. Az már látható, hogy sajnos rajtunk kívül más települések is vannak hasonló helyzetben, és ezeket a minisztérium azonos elv mentén kívánja majd kezelni, amit még nem alakított ki, így leülni sem tudtunk velünk.

ZSR: Küller úrnak írásban tettetek fel kérdéseket az elszámolást érintően. Érkezett már tőle válasz?

TB: Sajnos még nem. November 23-án nagyon konkrét kérdéseket tettünk fel neki, és elhívtuk a KT-ülésre, de azon a héten sajnos nem volt a faluban, nem tudott eljönni. Akkor ígérte, hogy írásban fog válaszolni, de ezt azóta sem tette meg.

ZSR: Hogy bírod a terhelést? Mit tartasz most a legnagyobb személyes kihívásnak?

A legfőbb kihívás talán az, hogy a magánélet és a munka közötti egyensúlyt megpróbáljam beállítani. Nagyon hálás vagyok a feleségem és fiam türelméért, mert ez ebben az első 50 napban még sajnos nagyon nem sikerült, de remélem, hogy a következő 50-ben sikerül.

Sokkal jobb lesz a helyzet, ha januártól a falugondnoksági, műszaki ügyeket vivő Komlós Tibor alpolgármester érkezével, illetve, ha lesz a hivatalnak jegyzője, ha végre kiegészülünk az ügyfélszolgálatos és egyéb, hiányzó munkatársakkal, illetve ha átlátjuk és biztosan tudjuk, hogy mit hol találunk és mit nem is érdemes keresni.

ZSR: Zárszóként: tudsz pihenni legalább Karácsonykor?

Remélem igen, már várom, hogy a fiaimmal szánkóval csússzak le – akár a Kálváriától a Levendulásig. Ezúton kívánok minden kedves Olvasónak, lapkészítőnek és lapterjesztőnek is békés, boldog, meghitt karácsonyt és egészséges, sikeres, lelkesítő új esztendőt 2020-ra!

A béke ára

Wittmann Imre írása

Közelednek az „ünnepek”. Ez a semmihez nem hasonlítható néhány nap, melyhez olyan zavarba ejtően sokféle élmény társítása tapad. Lelassulás, szeretetben feloldódás, elviselhetetlen ajándékozási és készülődési stressz, a fogyasztói társadalom fékevesztett tombolása, bejglimérgezés és egyéb kulináris suicide lehetőségek sora, előre- és visszatekintés, vad bulizás és macskajajos fogadalmak kora, kinek a pap, kinek a papné. Ebből a gazdag kínálatból én egyetlen kérdést ragadnék ki, méghozzá az előre- és visszatekintés kategóriából. Egy kérdést, amely oly sokszor elhangzott az év során. Kicsoda vagy kicsoda tulajdonképpen ez a 2019? Jó lenne erre egy megnyugtató választ hallani, mielőtt az új év hétköznapijaira fordulunk.

Nem szívesen fedném fel pontosan, milyen gyakran vetik a barátaim a szememre, hogy sajnos nem mindig tudom közérthetően kifejezni magam. Pedig, mint most is, pontosan tudom, mit szeretnék elmondani. Gyere velem, kedves Olvasó, ha időd megengedi, talán célba érünk!

Igen, tényleg kicsit messzebből kezdem. A történet akkoriban indult, amikor 1945 februárjában még földig romboltuk Drezdát. Lezárásképpen pedig augusztusban ledobtuk az atombombákat. És mikor már megszólalni sem tudtunk a soktól, csak néztük az eredményt; hány áldozat is lett akkor ez, ötven- vagy inkább hetvenmillió? Akkor, a néma hallgatásban, létrejött egy egyetértés. Bármilyen inkább, csak ezt ne! SOHA TÖBBET!

És erre került is ígéretes javaslat: csak nem fogjuk újra és újra öldökölni kezdeni egymást, ha egyébként a gazdasági érdekeink összefűznek minket. Nem kerestem utána, vajon ki hogyan vélekedett erről akkoriban. Voltak vajon, akik sejtették a következményeit? Vagy azt gondoltuk, most megtaláltuk végre az érmét, amelynek nincs másik oldala?

Akárhogy is történt, megtörtént. Bontottuk le a korlátokat, engedték ki a gazdasági szereplőket a nemzetek által felügyelt keretek közül, mentették föl őket az erkölcsi hovatartozás kötelmei alól.

Mint a szülői házból elcsatangolt utcagyerekek, növekedtek ezek a leszármazottaink egy korábban lakatlan térben, ahol egyetlen parancsot vette át a szülői házból hagyott

korábbiak helyét: a profit növelése. És fokozatosan üzletté vált minden. Nemcsak a hagyományos termelésben és kereskedelem, hanem üzlet lett az élet minden területe; a tanítás, a gyógyítás, a szabadidőnk eltöltése, a lelki békénk keresése, születésünk és halálunk.

Hamar látszottak az első fura jelek. Akceleráció, mondtuk kezdetben, ezek a mai gyerekek valahogy nagyobbra nőnek. De azután kiderült, ennél többről van szó. Ebben a közegben a csemeték akármekkora képesek nőni. Jöttek a keserű felismerések. Hogy az ellenőrzés végképp kicsúszott a kezünk közül.

– Édes kisfiam, de hát miért nem vagy tekintettel másokra is?

– Nyugodjál már le anya, a gép kiírja világosan, hogy nem szennyez az autó. Oké?

– Idefigyelj! Hogy beszélsz te anyáddal?

– Apa, most ez komoly? Hétméteres vagyok, süsd meg, nézz már a tükörbe, mit szeretnél tulajdonképpen?

– Hát majd, remélem, összeakadsz egy tizenhárom méteressel, aki majd megtanít, hol lakik az atyáúristen.

A fenti párbeszéd elbogatellizálja ezt a jelenséget. Szeretnék egy mindennapi példát hozni arra, hogy milyen könyörtelenséggel szívárogoz be a globális cégek gondolkodásmódja az életünkbe. Egy egész estés vitaműsort néztem

Nem kérjük sem a korszerű kőbeton-üveg lakóparklavinát, sem a meghökkentő tanításokat, miszerint a modern politikusnak nem dolga az igazmondás.

a német televízióban az egészségügy finanszírozásának dilemmáiról, amelyben minden érintettet igyekeztek megszólaltatni egészségügyi dolgozóktól kezdve közigazdászok, gyógyszergyári lobbisták, betegszervezeteken keresztül egészen teológusokig.

Ebben hangzott el a történet. A betegek egyre bizalmatlanabbak az egészségüggyel szemben, lekaszálandó ügyfélnek érzik magukat. Fokozottan igaz ez azokra, akik valamilyen rettegett betegségben szenvednek. Ezek az emberek gyakran tömörülnek közösségekbe, ahol megkísérik információikat és tapasztalataikat megosztani egymással. És ezekben

a körökben pillanatok alatt fölbukkannak al-betegekként gyógyszergyári ügynökök, akik a saját csodálatos gyógyulásukra hivatkozva kínálják a készítményeket.

Van-e ennél lejjebb? A reménytelen helyzetben lévő még kifosztani... Hova nézzek, amikor a barátom meséli, milyen jó állása van a gyerekek betegcsoport-látogatóként egy multinacionális gyógyszergyárnál? Mit tettünk volna 1947-ben másképp, ha ezt előre látjuk?

Nincs értelme már ezeken töprengeni, a szellem palackba visszagyömöszölése még soha senkinek nem sikerült. Egy dologban azonban vigaszra lelhetünk. Hogy ez valójában nem egy nehéz helyzet. Feltéve, hogy...

Amikor olyan jelenséggel találkozunk, amely fájdalmasan érint minket, természetszerűleg két alternatíva kínálkozik. Hódoljunk-e be a változásoknak és koncentráljunk arra, hogyan tudunk a megváltozott körülményekhez minél jobban alkalmazkodni, vagy utasítsuk el és próbáljuk megfordítani, vagy legalábbis elűzni, távol tartani.

Vannak olyan helyzetek, ahol nem adatik meg valamiféle arany középút keresése. Kicsit harcolni, majd kicsit alkalmazkodni – nem megy. A nehézség érzetét mindig a gyötörődés szüli. Ha nem tudjuk, hogy tulajdonképpen húzni akarjuk vagy tolni, akkor csak vergődünk.

De ha megszólal bennünk a hang, hogy mit is szeretnénk, onnantól könnyűvé és egyértelművé válik minden. És ezzel eljutottunk végre a 2019 identitásának kimondásához. Itt ennyi történt. Megszólalt a hang, és azt mondta, köszönjük szépen, nem kérjük. Nem kérjük sem a korszerű kőbeton-üveg lakóparklavinát, sem a meghökkentő tanításokat, miszerint a modern politikusnak nem dolga az igazmondás, sokkal fontosabb a szavazatmaximalálás. Hogy a „ne lopj” elavult, helyébe immáron a „lopj kevesebbet, mint a másik” lépett. Mi itt magunk között nagyon jól elleszünk az elavult, tradicionális észjárásunkkal.

Lehet, hogy épülő kis oázisunk sem fog tudni akármennyig ellenállni a külvilágban végbemenő változásoknak. Lehet, hogy a hétméteres embereket még egymás vállára állva el tudjuk hajtani, de amikor a tizenhárom méteresek jönnek, akkor bajba kerülünk. De egyelőre pontosan tudjuk, hogy mit szeretnénk, és ez nagyon jó. Most pedig vár a bejgli, és az is jó.

írta:

Wittmann Imre

a 2017 Csoport Egyesület elnöke
ujzag@2017.hu

Tisztújítás után

Tájékoztató a 2019. november 7-i közgyűléséről

A közgyűlés napirendjén az Egyesület működését érintő fontos kérdések szerepeltek. A választási sikert követően, valamint a tagság jelentős létszámbővülése okán is fontos volt újragondolni az Egyesület további működésének kereteit. Wittmann Imre írása.

A pusztai tudósításon túlmenően szeretnénk az egyesület tevékenysége és a falu közügyei iránt érdeklődő olvasóink számára egyrészt összefoglalni azokat a gondolatokat, amelyek elkerülhetetlenül a tisztújítás szükségességéhez vezettek, másrészt bemutatni azokat az elveket és elképzeléseket, amelyek mentén a képviselő-testület és az egyesület viszonyát a jövőben alakítani szeretnénk.

A legkönnyebben úgy érthetjük meg a kialakult helyzetet, ha felidézzük azt az időszakot, amikor a képviselő-testületi megmérettetés dilemmája egyáltalán fölmerült. Hiszen az egyesület eredeti célkitűzései között ilyen elképzelések egyáltalán nem szerepeltek. Magától értetődőnek gondoltuk, hogy ha kanalizálni tudjuk azokat a segítségeket, amelyeket a tagok és az egyesület támogatói fölkináltak, akkor ezzel a háttér munkával a képviselő-testület munkája színvonalának emeléséhez bizonyára szabad lesz hozzájárulnunk. Csak miután a fogadókészség teljes hiányával szembesültünk, sőt, érthetetlen módon kifejezetten ellenséges fogadtatásban részesültünk, vált világossá, hogy ha elképzeléseinknek érvényt is szeretnénk szerezni és nem csupán a partvonal mellől bekibálni, nem spórolhatjuk meg a személyes szerepvállalást.

A jelöltállítás egyáltalán nem volt könnyű

folyamat. Nagyjából lehetett sejteni, milyen örökséggel indulhat útjára a következő ciklus képviselő-testülete: évtizedek óta elmérgesedett hadszínterek, dilettáns módon görgetett problémahegyek várnak majd rá. Azonban jelöltjeink, akik végül is az alkalmankénti ketracharc ígéretétől sem riadtak vissza, nagyon egyértelműen megfogalmazták a feltételüket: akkor vállaljuk, ha nem hagyunk majd magunkra minket. És az egyesület akkori tagsága erre ígéretet is tett. Ezen ígéret lehívásának kora érkezett most el.

Fontos ezt a felelősséget átérteni és kiemelni. Míg korábban az egyesület pusztán úri kedvének megfelelően indíthatott örömprojektet, amelyekben a faluközösség tagjai majd jól érzik magukat, és boldogan egymásra találnak faültetés közben, jazzfesztiválon, kulturális szalonban vagy éppen adventi hétvégeken, addig itt most sok nemszeretem tevékenységet is el kell végezni, hogy föl számoljuk azt a romhalmazt, ami fölgyűlt azon évek során, amikor nem figyeltünk kellőképpen oda a helyi közéletünkre, civil éberségünk szunyókált, vagy urambocsá, aludt. Van a kialakult helyzetnek egy következménye a tagság további bővítésének kérdését illetően: a közeljövőben olyanokat kívánunk tagjaink közé integrálni, akik el tudják kötelezni magukat a fenti aktív

támogatásra. Reményeink szerint ez átmeneti időszak lesz, és mihamarabb eljutunk abba – az egyébként normálisnak tekinthető – állapotba, hogy az önkéntes egyesületi munka értelemszerűen opcionális.

Visszatérve tehát a kiindulási kérdésre: mi tette szükségessé az elnökség megújítását, illetve hogyan határozzuk meg a jövőre nézve az egyesület és a képviselő-testület viszonyát?

A korábbi elnökség több tagja is képviselő lett. Azonban az ezzel járó feladatnövekedésen túl is kézenfekvő, hogy a két szerep összeegyeztethetetlen. Az egyesület számos témában lesz a képviselő-testület tárgyalópartnere. Márpedig az olyan tárgyalások, ahol az asztal mindkét oldalán ugyanaz a fél ül, hosszú távon nem szoktak közmegegyezést keltő eredményre vezetni, bármennyire is meg vagyunk győződve egyébként az illető becsületes szándékáról.

Ebben az új felállásban az egyesület van egyszerűbb helyzetben: nekünk nincs más dolgunk, mint következetesen tartani magunkat a pontosan megfogalmazott céljainkhoz. Zárójelben jegyezzük meg, hogy a közgyűlés határozata értelmében a célkitűzéseinket kiegészítjük az országos politikai áramlatoktól független működés elvével, mert úgy érezzük, hogy eddigi működésünkkel bizonyítottuk, hogy ez nemcsak hogy járható út, hanem ráadásul igen nagy egyetértésnek és támogatásnak is örvend.

A képviselő-testület helyzete ennél bonyolultabb. Hiszen hiába áll most történetesen kizárólag az egyesület által delegált tagokból, döntéseiben mindenkor a falu teljes közösségének érdekeit kell szem előtt tartania. Továbbá értelemszerűen nem kerülheti el az olyan helyzeteket sem, ahol a mindenkor országos politikai hatalom képviselőivel kell egyezségeket kötnie.

Fel kell készülnünk azokra a helyzetekre, ahol a képviselő-testület és az egyesület álláspontja majd eltér. Ilyenkor képeseknek kell lennünk eldönteni, hogy adott esetben a képviselői szuverenitás vagy az egyesületi meghatározás-e a magasabb szempont.

Ezekhez a döntésekhez kívánunk mind a Képviselő-testületnek, mind magunknak józan mérlegelést és biztos ítélőképességet!

Az új elnökség összetétele:

Wittmann Imre elnök, **Köles Gabriella**, **Medvecki Réka**, **Kádár Viktor**, **Nagy Ernő** és **Madaras Zoltán**.

A közgyűlés tárgyalta az Egyesület és az Önkormányzat közötti együttműködés feltételrendszerét és módjait. Egyetértés volt abban, hogy az Egyesület mindenben támogatni fogja az önkormányzat, a polgármester és a képviselők munkáját.

Szolgálati közlemény

A Zsákfalvi Riporter a 2019. november 7-i közgyűlés napirendjén az Egyesület működését érintő fontos kérdések szerepeltek. A választási sikert követően, valamint a tagság jelentős létszámbővülése okán is fontos volt újragondolni az Egyesület további működésének kereteit. Wittmann Imre írása.

Egy sor finanszírozási, etikai, technikai, környezetvédelmi és egyéb szempontot szükséges számításba vennünk a felelősségteljes döntés meghozatala előtt, és bár sokat foglalkoztunk ezzel a kérdéssel, töredelmesen bevalljuk, egyelőre nem sikerült dűlőre jutnunk.

Tehát nem látjuk még, hogy pontosan hogyan tovább. Ami biztos, hogy a Kedves Olvasó egy összevont decemberi-januári számot tart a kezében, ami a fentiektől függetlenül is logikus lépés lett volna, hiszen ha januári számot is terveznénk, akkor azt már bőven az ünnepek alatt is írunk, szerkesztenünk, lektorálnunk, fényképezünk, tördelnünk kellene, és bár ezek majd minden pillanata felemelő érzés számunkra, jól fog esni most egy kis pihenés.

Februártól – vagy bármikor a nem túl távoli jövőben – valamilyen formában nagy valószínűséggel jelentkezünk. Az is lehet, hogy változatlan formában, de előfordulhat, hogy némileg megújulva vagy teljesen újjászülve.

Köszönjük szépen az eddigi figyelmet!

A Zsákfalvi szerkesztősége

Ünnepek előtt Borosjenőn

Képes beszámoló az adventi időszakról

A rövid nappalok, a korai sötétedés, a hűvösödő időjárás felkelti az emberekben az összetartozás vágyát. Advent idején ennek jegyében mozgolódott a falu apraja-nagyja.

A falu óriási karácsonyfájának díszei előre-gedtek, megújításukról önkéntesek szorgos kezei gondoskodtak. A könyvtárunk és a családsegítőnk is helyszínt és támogatást nyújtott a nagy feladathoz.

Fotó: Gedeon Tímea

A távoli helységekben jól bevált adventi ablak- és ajtódíszító naptár ötletét hozta Antal-Kővári Veronika Pilisborosjenőre. A falusiak vevők voltak rá. Mindennap más házat kereshetnek meg, ami egyrészt izgalmas kaland, egy hangulatos adventi séta, másrészt kapcsolatot teremt egymást nem ismerő településrészek és emberek között is.

Németh Katinka és családja portája Malomdűlőn

Fotó: Janzáné Petri Nikolett

Az Erdei Mikulás látogatása hagyomány mi-felénk. Ezúttal is lóháton érkezett, sok-sok gyermek várta énekelve a kálváriánk alján. A krampuszok vígan tartották a teával melegedő aprónépet, a szülők finom forralt bort kortyol-gatva figyelték a csillogó szemeket. Hálásak lehetünk Kállai Péternek, Csonka Írisznek és a Mikulás segítőinek!

Fotó: Varga Miklós

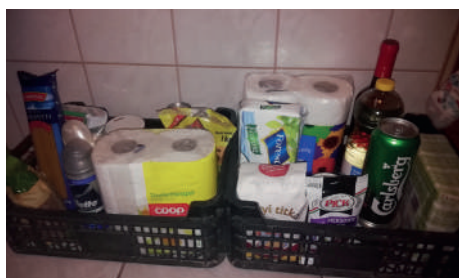
A hideg évszakban a szükség is nagyobb a rá-szorulók számára. A falu lakosai sokféle gyűjtésben és jótékonysági akcióban vettek részt. A nyugdíjasklub tagjai például a Tescóban gyűjtötték a Családsegítő támogatására.

Fotó: Komlós Erzsébet

Az Auchan áruház is lehetővé tette a gyűjtést, ahol önkéntesek váltották egymást és szállították falunkba az adományokat.

A cipősdoboz-akció összefogását hagyományosan Csányi Márta doktornőnk vállalja, szervezi, és névtelenül, így diszkréten, de mégis személyre szólóan tudunk csomagokat összeállítani. Az adományok gyűjtését vállalta az általános iskola, az óvoda, helyi üzletek és természetesen a rendezvények is.

Komoly vállalat az összegyűlt sok tonna élel-miszer és az ajándékok kiszállítása a faluban élő rászorultak javára. A Családsegítőben mindig szükség van a segítő kezekre. Aki eddig részt vett benne, felemelő érzéssel töltődve kezdhetné saját otthonában az ünneplést. Ne feledjük, hogy hosszúak a téli hónapok az advent után is, amikor már fogyóban a tűzifa, pislákolnak csak a gyertyák, s a karácsony meleg meghittsége is távolodik. Február táján is jusson eszünkbe, hogy részt vehetünk az újabb a gyűjtésekben!

Lapzártánk után ad jótékonysági koncertet katolikus templomunkban Mágá Zoltán. Az esemény bevételét szintén a Családsegítő Szak-szolgálat fordítja a helyi rászorulóak javára.

Fotó: Bozsódi Borbála

Egy kis alkotó csapat túlevelek szurkálásával dacolva elkészítette az óriási adventi koszo-rút a művelődési ház előtt, melynek gyertyáit az adventi szombatokon mindig más gyűjtja meg. Mivel a parkolóban álló fenyőfa díszítése veszélyessé vált, emiatt idén is felajánlasként kapott, kivágásra ítélt karácsonyfa utal a kö-zelgő ünnepekre a falu központjában, melyre már az új díszek kerültek fel.

Jenői Advent

fotók: Kádár Viktor

A Jenői Adventet idén másodjára szervezte meg egy önkéntes csapat, akikhez az elmúlt évi siker alapján rengetegen csatlakoztak, részt kívántak venni az építésben, szervezésben, gyermekjátsszóban és árusítók és fellépők sora jelentkezett.

A rendezvény alapvető célkitűzése a jótékonykodás, a helyi kézművesek és termelők bemutatkozási lehetősége és az együttléti örömeinek, a közösségben létezés megélése.

Mindhárom alkalommal a jótékony asztal teljes bevételét, az árusok hozzájárulását és a

gyűjtött adományokat felajánlották egy-egy pilisborosjenői intézménynek, így az Általános iskolának, az Óvodának és a Családsegítő javára. Egymást érték a kézműves programok, mesék, játékok, a színpadon koncertek, bemutatók, de a népek adventje beszélgetés sorozat is akkora érdeklődést hozott, hogy szorosan fértek csak el az érdeklődők a Mandelbrot Pékség kávézójában. Hallhattunk a spanyol, az angol, a sváb, a holland, a perui és a német adventi szokásokról, ételekről, hagyományokról, a vegyes nemzetiségű, vagy

idegenben élő nemzetiségek szokásainak érdekes vegyületéről.

A családias helyszínt a Mandelbrot Pékség biztosította, mely megalapozta a hangulatot. A helyi közösségek részt vettek az árusításban, a jótékonykodási asztal étkeinek és italainak elkészítésében, a gyerekek szórakoztatásában.

Felemelő élmény volt minden résztvevő számára a közösségek közös éneklése, melyet még egyszer megélhet Pilisborosjenő apraja-nagyja az Önkormányzat által szervezett Falukarácsonyon a tűz körül.

„Az élet napos oldalán vagyok”

Perlinger Györgyi, az „utolsó mohikánok” egyike?

„Perle” németül gyöngyöt jelent. Nekem a Perlinger név hallatán mindig ez a szó jut eszembe. Ám ez nem lehet véletlen, hiszen a kis boltocska a falu központjában, a vendéglő és az állatorvosi rendelő között, pontosan egy ilyen kis gyöngyszem. Azonnal otthon érzem magam, és a beszélgetés magától folydogál, csordogál, bár Györgyi temperamentumából adódóan inkább rohan. Mindent el szeretne mondani, én pedig mindent le szeretnék írni.

írta
Máté Krisztina
ujzag@2097.hu

Fotó: Kádár Viktor

A Györgyi butik nagyon hangulatos, minden megtalálható itt, kellékek kerek szülinaphoz, az évszaknak megfelelően sálak, sapkák, karácsonyi csodák, színben harmonizáló kisebb szigetecskék, tonett székek, régi fotók, nő ruhák. Györgyi pedig mindenkit szeretettel lát. Most már értem ezt, de nekem eleinte olyan szigorúnak tűnt, meg is mondom neki. „Igen, ez lehet, hogy így tűnik, de aki engem megismer, tudja, hogy nyitott és barátkozó típus vagyok.. Édesapám kereskedő volt és arra tanított mindig, hogy aki az üzletedbe betér, az kifejezetten tehozód szeretne jönni. Ezért én úgy tartom, hogy a vevő szent, a vevő mindenek előtt. Nagyon szeretném és örülnék, ha még többen jönnének. Annyi aranyosságot árulok, mindenkinek próbálok a kedvébe járni”. Kiderül, hogy életében összesen két munkahelye volt, a Nikex Nehézipari vállalat és ez a butik. Nehézipar és a könnyed szépségek tárháza. Érdekes kombináció.

Heimatstübchen - Tájézőbácska

„1984-ben gondoltam egy nagyot és az akkor még összevont öröm-pilisborosjenői tanácshoz folyamodtam iparengedélyért. Az ügyintéző Sedon Ilikével kellett intéznie az iparengedélyt, jó barátok lettünk, ő és a kol-

legánói voltak az első vásárlóim.” Györgyiről azonnal lehet sejteni, hogy nem egy otthoni típus. Zizeg körülötte a levegő. Árut szerez be, szervez, énekel, és szívügye a svábok tradíciójának minél több emberrel való megismertetése. Egy misszió, amit hosszú évek óta

„Azt gondolom, befogadónak és befogadottnak kell lenni. Újnak és régieknek össze kell fogni.”

rendületlenül képvisel. „Az állatorvosi rendelő helyén rendeztem be a picike tájházat, vagy inkább tájzobácskát, Heimatstübé-t, oda gyűjtöttem hosszú évekig a tárgyi emlékeket.” Legújabb szerzeménye Gröschl Mici néni édesanyjának, Wühl Annának menyasszonyi blúza és igazi bársony kabátkáját. Kérdésemre, hogy került a Heimatstübe a mai állatorvosi rendelő helyébe, elmondja, hogy 2001-ben megvásárolta a házat, ami egy testvérpáré volt. „Előtte én már gyűjtöttem a tárgyakat, dokumentumokat, mert arra jöttem rá, hogy ez már a 24. óra. És akkoriban elmentem Harkányba nyaralni, jártam ott a sváb falvakat, csodáltam a szép tájházakat, régi sváb portákat és elhatároztam, hogy Pilisborosjenőn is létrehozok egy emlékhelyet. Ez lett a Heimatstübe, melyet a

Nemzetiségi Önkormányzat támogatott. Az avató ünnepségen iskolások, óvodások, polgármester, Antal atya, az adományozók és sok érdeklődő a faluból.” Szerencsére most már van egy gyönyörű tájház a faluban, amely szép kiállítással várja a látogatókat. Egyetértünk abban, hogy a tájház, a svábok története sokkal több figyelmet érdemel, ezért majd áprilisban egy átfogó programsorozatra készülnek.

Hochzeit és paprikás leves

Györgyi édesanyja, Gier Hildegard, magyarosított nevén Györvári, akinek felmenői Budakalászból kerültek Pilisborosjenőre. Apai ági nagymamája pilisborosjenői lány, a buszfordulóban laktak. Ő Budakalászból ment férjhez, ott született Györgyi édesapja, Perlinger István. „A sors furfangos fintora, hogy édesapám visszanyitott Pilisborosjenőre. A kereskedői, vendéglátói véna mindkét oldalról belém ivódott, hiszen édesapám a kereskedelembe dolgozott, a hentes- és mészáros üzletünk pedig anyai nagypapámé volt, mellette működött a kocsmá és benne a daloskör. A kismalacokat nagypapám Leányvárról vásárolta, mert ott nagyon jó minőségű süldőt lehetett vásárolni. Melyeket aztán nagy gondnal felhízalt, több szobás disznóólban tartotta őket, mindig neveltünk is, hogy a malacoknak több szobája van, mint nekünk. A falubeliek nagyon kedves vevői voltak nagypapámnak, hiszen mindig minőséget kaptak, törődést és tiszteletet. Nagyon jó vevőink voltak, szívesen jártak hozzánk az emberek.” Aranyos történet szülei esküvőjéről, hogy a svábok kiemelt ünnepeken főzött ételt, a paprikás levest szolgálták fel. Ez Györgyi elmondása szerint egy paprikás csirkéhez és húsleveshez hasonló sűrű leves (receptjét olvashatták a Zsákfalviban), amit kuglóffal fogyasztottak. Édesanyja budapesti kollégái (1952-ben járvunk) esküvői emlékként azt őrizték meg, hogy a svábok kalácsot esznek a paprikás leveshez.

Singkreis és Weinocht

Az ételek mellett az ének is szerves része volt a sváb mindennapoknak. Ezt a tradíciót ma is fenntartják, néha szinte erőn felül. Györgyi 2002 óta Német Nemzetiségi Ön-

kormányzati képviselő, később elnökhelyettes, majd elnök. Ő a Singkreis szíve lelke. „Nagyon szeretem ezt a feladatot, testületünk próbálja az iskolával, óvodával megerősíteni az együttműködést. Januártól rendszeresen fogunk főzni, sütni a diákokkal és átadni finom receptjeinket. Ugyanezt a felnőttekkel is szeretnénk megvalósítani. Az idősebbekkel pedig rendszeresen próbálunk a tájházban, fellépéseink, meghívásaink is vannak és mi is rendezünk kórustalálkozókat.

A Gröschl házaspár indította el a klubbot, - meséli és közben egy könyvet mutat, amelyet itt a boltban dedikált neki a szerző. Egy gyönyörű régi könyv is előkerül, németül a pilisborosjenői svábok hagyományairól. Büszkén mutatja ezt is, belelapozunk. (a könyvek a sulineten elolvashatók – szerk.) „Welsch Mici néni Mein Weindorf című versét nagyon szeretem, de nem tudom elmondani anélkül, hogy el ne sírnam magam. Van azonban egy másik gyönyörű vers, amely a borosjenői karácsonyról szól.” Miközben keresgéli a verset, jobban szemügyre veszem az üzletet. Minden falon valami érdekesség: az egyik polcon a nagybácsi esküvői képe, a másik falon a régi turista ház. Egy régi kép az iskoláról, ahol most a református imaszoba kapott helyet. Egy mariazelli képet is látunk, amit még a nagyszülei hoztak a Wulfahrtól (Wallfahrt – zarándoklat). „Akkoriban egységes volt a falu lakossága, mind vallásilag, mind nemzetiségben. Minden az egyházi ünnepek és a földművelés, állattartás körforgása köré rendeződött. Szép rendben. Akkor általános volt a zarándoklat. A hitet én is megkaptam a szüleimtől, a mai napig féltve őrzöm.” Később az adventi élményekhez kapcsolódóan szóba kerül a Roráte, de előtte még a könyv: újra a kezünkbe kerül. Rátalálunk a pilisborosjenői karácsonyi versre. Györgyi felolvassa nekünk a könyvben svábul leírt verset. Könyvek mindkettőnk szemében. Nagyon szép,

magyarul is meghallgatjuk majd a szombati népek karácsonyán. A versben egy kisfiú várja izgatottan a betlehemeseket, majd a szentestét. Azt is megtudjuk, hogy a Kraunewettn, a borókaág volt a karácsonyfa, és a család Weinsuppn-t (borlevest) és halat eszik. Kint hideg van, havas a hegy és az erdő. Csodálatos elképzelni, milyen szép lehetett egy ilyen csendes, havas táj. „Akkor még mindig nagy hidegek és havak voltak. Szenteste is. Mi, gyerekek is mindig mentünk az éjféli misére. Már a Rorátékon kaptunk egy kis szalmaszálat, gyerekenként egyet, ha áldoztunk, kettőt és ezt elhelyeztük a jászolba, hogy 24-re kész legyen a szalmaág. Ezért aztán különösen izgatottan vártuk a szentestét. Utána még bementünk Gröschl Mici nénihez és Gyuri bácsihoz, beszélgettünk, süteményeztünk és hajnal kettő fél háromkor mentünk haza.”

A Sváb tartás

Ahogy meséli a gyerekkori Karácsonyokat, a nagy hidegben az éjféli miséről hazafelé ment - olyan meghitt, olyan szép lehetett. Pedig ez már a betelepítések utáni időszak, amelyben szerencsére megmaradt valami abból a régi, több évszázados hagyományból, amelyet

Györgyi még a mai napig őrizni próbál. Az utolsó mohikának egyike, ahogy mondja. Kérdezem, mit is jelent az említett sváb tartás. „Velem lehet barátkozni, de van egy nyitásunk, egy ismerkedő kör, amelyben el kell, hogy induljon valami. Különben 'Der Charakter kriegt de Stoss', ahogy édesanyám mondta, ami annyit jelent, hogy az ügy kicsit csorbát szenvedett, de helyrehozható. Én még abban szocializálódtam, hogy sokkal összetartóbb volt a németiség és a magyarság is. Nekem az a feladatom, hogy összetartást hozzak létre, egy híd vagyok azáltal, hogy ez a hazám, de a gyökereim Baden-Württembergben, a svábságban vannak. Jó, hogy itt

a központban van a boltom, mindenkit ismerek és persze sok mindenről tudok” Elcsodálkozom újra, hogy harmincöt éve vezeti ezt a boltot, még mindig élvezzi, kérdezem. Nevetve mondja, hogy igen, még mindig nagyon szereti, egyelőre nem tudja elképzelni, hogy ne csinálja. „Biztosan nem fogok csak otthon ülni, de majd aktívabb leszek a civil dolgokban, a falu életében, a tájházban. Például szeretnénk egy kuglipályát, régen volt ott az is és jó lenne egy kávézó teával, sváb süttikkel. És van egy dédelgetett álmom, hogy színre vigyük a borosjenői lakodalmat. Már bemutattuk a betlehemes játékot néhány éve, nagy sikere volt. Nagyon boldog lennék, ha megerősödne a német tánc iránti szeretet is, a hagyományok a fiatalok körében is. Örülök, hogy Bozsódi Bori személyében garancia van arra, hogy támogassa a sváb hagyományok fennmaradását.” Egyetértünk abban, hogy az angol nyelv és az angolszász hatás nagyon erősen háttérbe szorítja a német nyelvet, kultúrát. Pedig nagyon sok szempontból utóbbi közelebb áll hozzánk, mint előbbi. Mégiscsak több évszázados hagyománya van a közép-európai régióban. A híd szerephez kapcsolódva megkérdezem, hogy látja most a falut.

„Azt gondolom, befogadónak és befogadottnak kell lenni. Újaknak és régieknek össze kell fogni. Többen élnek itt úgy, hogy reggel elmennek dolgozni és este jönnek haza, így nem vesznek részt a falu rendezvényein, így kevés az ismeretségük. Én igyekszem sok embert összeismertetni egymással, hiszen ha találkoznak a faluban bárhol, már ismerősök. Hiszen, ha beszélgetünk, csak akkor tudunk egymásnak segíteni.”

Érdekes egy pillanatra párhuzamot vonni a kitelepítés-betelepítés-kori és a mai falu között. Ma ugyan nem kényszerből mennek el vagy jönnek ide az emberek, mégsem egyértelmű, ki számít újnak, ki réginek, hol húzzuk meg a határt? Szinte mindegy, milyen a határ, vagy van-e, a lényeg, hogy átjárható legyen és legyenek benne olyan hidak, mint Perlinger Györgyi. Egy gyöngyszem a falu közepén.

„A magam, a Német Nemzetiségi Önkormányzat képviselői és a Singkreis nevében Áldott, békés Karácsonyi Ünnepeket, sikeres, boldog Új esztendőt kívánunk falunk minden lakosának”

Falunk vonatkoztatási pontja

Wilhelm Péter atya szavai a templom felújításáról

Foto: Erdélyi Ferenc

Régi vágyunk felújítani a templom külsejét, mert utoljára a '90-es években kapott egy festést. Bent is szükség lenne munkálatokra, de most kívül nagyobb a gond a vizesedés miatt. Szemmel jól láthatóan is pereg a vakolat. A felújítási folyamat már 2017-ben elkezdődött a belső templomfal művelődéstörténeti kutatásával. Azt igazolták, amit eddig is tudtunk: a templom középkori (találtak boltívrészleteket is), és egy barokk átépítés után kapta mai formáját.

De ez csak egy a háttérben zajló folyamatok közül. Ezek a szakmai háttérmunkák nem látványosak, de szükséges előkészítő lépések. Többen adakoztak már az elkülönített bankszámlára, és ebből tudtuk finanszírozni ezeket a vizsgálatokat és a kapott engedélyeket is. Nagyon köszönjük a segítségüket, mert nem kevés pénzről beszélünk. Több száz oldalas dokumentációnál tartunk, amely megjárta

Műemlékvédelmi Hatóság jogutódját is a kormányhivatalban. A folyamat átfutása hosszú időt vett igénybe a bürokrácia útvesztőjében. Az összes szakvélemény leadása után most jutottunk el oda a tárgyalásokban, hogy végre elkészülhetett a kiviteli terv is. Ha a műemlékvédelem jóváhagyja, a jó idő beálltával elindulhatnak a munkálatok. A legnagyobb feladat a vizesedés megakadályozása lesz, erre keresik jelenleg a szakemberek a megoldást lélegző anyagok felhasználásával, vízelvezetéssel stb.

A Esztergom–Budapesti Főegyházmegyéttől eddig 65 millió forintot kaptunk. Ezt az összeget át kell vinnünk a jövő évre, és remélhetőleg kapunk még forrásokat tőlük és másoktól is, mert jóval több pénzre lesz szükség. Előre is köszönjük minden adományozó nagylelkűségét!

Fontos azt látni, hogy nem csak egy épületről vagy a katolikusok kis belterjes problé-

májáról beszélünk. A falu történetét ismerve belátható, hogy a templom mindig vonatkoztatási pont volt a közösség életében. És nem csak földrajzilag. Nemzeti szokás, hogy mindig a templom köré építkeztek; a miénk is látható mindenhol. Ezért, ha bármikor felújításra került sor, mindenki hozzájárult, amivel csak lehetősége engedte. Munkával, pénzzel, imával. A templom akkor válik élővé, mindannyiunké, hogyha benne élünk. Ezért a mostani megnyilatkozásom nem is annyira kérés, mint inkább egy meghívás a falu lakosai számára: élő közösségünkben van még hely. A falu lakosainak csatlakozásával a renoválás nemcsak egy épület megújítása lehetne, hanem egy közösségé is.

Az Ürömi Takarékpénztár templomfelújításra elkülönített számlaszáma: 65700093-50090604

Lejegyezte: Frivaldszky Bernadett

Olvasói levél Pilischer Tóni tollából

(Az újság neve nem ismert, kb. 1926/27)

A Pilisborosjenő 1695 – 1988 Weindorf kiadványban olvastam ezt a kedves és szomorú történetet. Egy olvasói levél 1926/27 tájékról, az újság neve - ahová küldte - nem ismert. Úgyhogy fogadjuk be mi az üzenetét így Karácsony táján.

„Kedves Szerkesztő Úr! Nemrégiben meglátogattam barátomat, Andreas Stadtmüller-t Weindorfban, egy szerény falusi vendéglőben. Amíg az étterem nagytermében beszélgettünk, felpattant a szomszédos szoba ajtaja és harmónikaszó áramlott be rajta.” Pilischer Tóni ezután álmélkodva meséli, hogy a zene egy négyéves forma gyerektől származott, aki bármilyen dalla-

mot le tudott játszani első hallásra. Véleménye szerint az ilyen gyermekek taníttatását az államnak kéne intéznie, ha a szülőknek nem telne rá. „Ez egy csodagyerek, ha nem törődünk vele, elveszik a tehetsége” – írja. A kiadvány szerzőinek megjegyzéséből azonban most már tudható, hogy Georg Stadtmüller zenei képzsét sajnos senki nem karolta fel, korán bekövetkezett haláláig (1945, Budapest ostroma) hobbizenész maradt.

Frivaldszky Bernadett

Kopogtat szívünk kopogtatóján

Járva-kelve az utcákon, virágosoknál szívesen megnézem mindig a kopogtatókat is. Talán bele sem gondolunk, hogy milyen jó dolog. Fogadja a hazaérkezőket. Egy hosszú, fagyos nap után, amikor vágyunk az otthon melegére, még be sem léptünk az ajtón, már fogad minket. Jelzi, itthon vagy, hazaérteztél. Belépsz az ajtón, bent csoda vár. A házastársad, szüleid, gyerekeid, vagyis a szeretett családod, nem kevésbé otthonod békéje, még ha nagy is a zsidobongás. Mosolyt csal az arcodra, és könnyebbé teszi az utolsó lépést; megérkezettél. A kopogtató fogadja a vendégeinket is. Biztos örömmel érzeknek, hiszen meghívták, várják őket. Mennyire örömteli egy díszített, szép ajtón kopogtatni! Ilyenkor ünneplőbe öltöztetjük a szívünket, és meglátva egy aranyos, szép kopogtatódísz, érezzük a bent lévőket, fogadók szeretetteljes várását. Igen, ide tényleg nyugodtan beléphetek, mert olyan, mintha hazaérkeznék, sok öröm vár bent, de legfőképpen szeretet.

A szeretetteljes kopogtatás igazából már évezredek előtt elkezdődött az emberiség szívén. Nagyon régóta várták már elődeink annak a különleges valakinek az érkezését, akit Mesiásnak, Isten Fiának nevezünk. Isten megígérte jövetelét, ami mindenkinek örömet, békét és áldást fog hozni. Az Ő, vagyis Jézus születésének, eljövetelének ünnepére készülünk, aki most mindannyiunknak mondja:

"Nézd, az ajtóban állok és kopogok. Aki meghallja szavam, és ajtót nyit, bemegyek hozzá" (Jel 3,20a)

Adventi készülődünk vége felé mintha még

erősebben hallanánk ezt a kopogtatást. No, nem az idő múlásának, az ünnep fenyegető közelségének érzetét, hanem a béke és öröm megszületésének pillanatait éljük meg. Annyira csodálatos papként látom, hogy a körülöttem élők szívének ajtaján, és nem csak a lakásuk ajtaján van ilyen díszes kopogtató! Annyira fontos ez, hiszen Jézust annyira szeretjük, hogy le sem lehet írni szavakkal. Tudjuk, hogy Ő most is, idén is adja nekünk születésének ajándékát, a szeretetet, békét, a földön túli örömet és reményt. Karácsonykor valóban mintha megállna az élet, minden lelassul, az ember a Megváltóra és szeretteire néz. Elcsitul a zaj körülöttünk, és a „Csendes éj, szentséges éj” titkának hatása magával ragad minket.

Díszítsuk valóban szívünk kopogtatóját! Ünnepeink Jézust! Ő a középpont, minden mellékes és másodlagos eltörlődik mellette. Ha elveszünk a nyüzsgésben, forgatagban, akkor nem jut idő arra, hogy díszes lelki ajtóval várjuk az Úr érkezését. Karácsony csodája valóban a lélekben és szívünkben születik meg, ami nem másnak, mint Istennek a csodája és ajándéka számunkra. Engedjük be ezen az estén, de

már előtte szívünk ajtaján Jézust, aki tényleg ott áll és kopogtat, hisz most is ugyanazt a békét, reményt, örömet és szeretetet hozza el nekünk, amit annak idején, születése napján Betlehembe.

Áldott Karácsonyt és boldog új évet kívánok minden kedves Olvasónak! Szeretettel hívunk és várunk mindenkit közös ünneplésre templomainkba!

Péter atya

Éjféli misék: Pilisborosjenő: 24:00 óra, Üröm: 22:00 óra

Karácsony napi ünnepi misék: december 25-e és 26-a: Üröm: 9:00 óra;

Pilisborosjenő: 10:30 óra

Hírek a reformátusok háza tájáról

„Jó az Úr! Napról napra gondoskodik rólunk Szabadító Istenünk!”

A nevem Becker Norbert Gyula, s én vagyok Üröm és Pilisborosjenő református lelkésze. A felnőttek úgy ismernek mint Norbert tiszteletes, a hittanos gyermekeink otthon úgy emlegetnek mint Norbi tesó. Pilisborosjenőn

jelenleg a régi iskola igazgatói (szolgálati) lakásából kialakított imaházunkban, a buszfordulónál lévő kápolna szerű teremben és a hozzá tartozó helyiségekben tartjuk az alkalmainkat. A négy szobából kettőt sikerült rendbe hoznunk nem kis áldozatok árán... – hatalmas köszönet ezért Petróczi Józsefnek, Baráti Imrének, Magériusz Margitnak, Pilipár Margitnak, Király Barnabásnak és Ágoston Marikának! Így egy impozáns imaházban tarthatjuk az alkalmainkat! Jelenleg egy héten két alkalom van: szerdán 16:30-tól 17:15-ig Bibliaóra, illetve vasárnap 8:30-tól 9:15-ig Istentisztelet. Minden hónap első vasárnapján van Úrvacsora. Szeretnénk a jövőben feltámasztani az Ádám Körünket – ez Bibliakör férfiaknak, várjuk őket nagy szeretettel minden hónap első szerdáján 20:00-tól 21:00-ig –, illetve egyházi ügyek (keresztelés, esketés, temetés, konfirmáció, lelki beszélgetés stb.) intézésére is nyílik le-

hetőség egyenlőre szerdán 17:15-től 18:15-ig.

A jövőbeni terveink között szerepel az imaházunk további helyiségeinek felújítása és a kert rendbetételének folytatása. Közösségünk igen aktív, sok közös programunk lesz még idén. Ilyen volt most novemberben az a négy nap, amelyet a „Szépkorúak” Bibliakörével Hajdúszoboszlón töltöttünk el, s amelyen pilisborosjenői híveink 20 fővel vettek részt – nagyon hálásak vagyunk azért, hogy kisnyugdíjasainkra való tekintettel, ahogy eddig minden évben, buszkielutazásunk felét reményeink szerint a Pilisborosjenői Önkormányzat állja, ahogy Üröm is a másik felét, amit ezúton is köszönünk! Bármilyen jellegű információért bátran keressenek, hívjanak!

Elérhetőségeink: a Facebookon Norbert Gyula Becker, e-mailen norbiteso@gmail.com, valamint telefonon a 06/30/5268010-es számon.

Minőségi csoki művészi köntösben

Wrabel Kata, a pilisborosjenői kézműves csokoládéműhely tulajdonosa mesél

Kata ízlésesen berendezett, a Kevély lábánál fekvő otthonában a világos falakat csodaszép festmények díszítik. Feleség, édesanya, festőművésznő, és egy olyasféle kisvállalkozás megálmodója, amely sokak számára ismerős lehet a Csokoládé című romantikus filmből is: nem is olyan régóta Kata saját kezűleg készített csokoládét forgalmaz a faluban, a környező településeken és Budapesten.

■ készítette:
Gúti Karina
ujzag@2097.hu

nyomdába kerül, ahol egy adott mennyiséget kell rendelni, melyet aztán előállítanak. A csomagolás arculata az egyik festményemre épül, annak egy részletére, ami egy pávatoll. Most ez a jelképünk vagy logónk. A W. K. pedig a monogramom. A design a minőséget, az eleganciát hivatott tükrözni. A vásárló ugyanis először a dobozt látja, és az alapján választ.

ZSR: Mitől lesz jó a jó csoki?

WK: Az a jó minőségű csokoládé, amelyik nem darabos, nem szemcsés, nagyon kellemes ízű, nincsen rossz utóíze. Nagyon fontos számunkra, hogy egy csokoládé ne legyen tele adalékanyagokkal, ami sajnos a bolti csokoládékban tömegesen fordul elő. Valamelyik nem tartalmaz igazi kakaóvaját sem. Nagyon sokan nem is tudják, mi az, hogy csokoládé. Az adalékanyagok a csokoládé ízét elveszik. Viszont a kávé csokoládém étcsokis utóízét még percekig lehet érezni, ez egy nagyon jó minőségű, lassan olvadó étcsokoládé.

ZSR: Hogyan értékesíted a csokikat?

WK: Elsősorban viszonteladónak adom a csokoládéimat, de tervezek egy weboldalt is, ahol tölem lehet rendelni majd. Ott nyilvánvalóan más árakat fogok szabni. Itt, a faluban két helyen árulják a termékeimet: a Mandelbrot-nál és Virágos Katinál lehet őket kapni. Megvásárolhatóak Ürömben is, a pilisborosjenői elágazásnál található zöldségesnél, de Soly máron és Budapesten is több helyen. Igyekszem sokfelé terjeszkedni. Persze egy egyszerű élelmiszerboltba nem viszek terméket, ott nem ez a prioritás.

ZSR: Milyen ízekben kapható a csokoládé nálatok?

WK: Kétféle ízt forgalmazunk: kávé-mogyorós és zöldfűszerest. A tiszta, természetes alapanyagok felhasználására törekszem. A csokoládéalap a legjobb minőségű csokoládé, a világ legnagyobb gyártója készíti. A sötétbarna színű burkolat étcsokiból készül. A kávé-mogyorós töltelékben a mogyorómaszsa egy száz százalékos természetes masszából készült, semmi nincs hozzáadva. Ezt keverjük hozzá a kávé krémhez. Így igazi, eredeti, nem művi

kávé-mogyorós ízt kapunk. A zöldfűszeres csokinál a töltelék növényi tejszínből készítem, sokféle zöldfűszerrel: oregánó, bazsalikom, kakukkfű. A kakukkfű a legdominánsabb ízű fűszer ebben a csokiban. Ugyanez a két íz teljesen cukormentesen is kapható lesz nem-sokára.

ZSR: A csokoládék szín- és formavilága, valamint a csomagolás is egyfajta természetességet sugall. Mennyire tudatosan törekedtél erre?

WK: Maga a művészet ebben rejlik, hogy mindenki mást lát ugyanabban a dologban. A zöld szín egyértelműen a természetet adja vissza. Nem volt konkrét elképzelésem, csak beindult a fantáziám, hogy valami mennyire jól nézne ki megvalósítva, és kipróbáltam. Igyekszem az egyedi arculatra törekedni, hogy a csokoládé engem tükrözzön, a művészetemet, a fantáziámat. Nagyon fontos, főleg egy kisebb bonbonnál, amikor az ember először csak gyönyörködik a csomagolásban. Volt, aki azt mondta, hogy olyan szépek ezek a bonbonok, úgy szerette nézni, hogy nem is akarta megenni őket. Ez nem az a fajta csokoládé, amit hazaviszek, kibontom és otthon „felzabálom”. Nem az a gyorsan fogyasztandó csokoládétípus. Inkább egy élmény. Természetesen én is szoktam enni a csokoládémból, de nem készítés közben falatozom belőle, hanem megadom a módját. Leülök egy kávéval, és amellé fogyasztom el.

ZSR: Ismered a Csokoládé című filmet?

WK: Igen. A történetet és a szereplőket is imádom. Ez egy csodálatos foglalkozás. Ugyanúgy alkotás, mint a festészet. A csokival sok mindent át tudok adni másoknak, ahogy a filmben is a főszereplő. Akárhová ment, mindig ezt csinálta, mert egyszerűen imádom a csokoládét készíteni. Szeretettel díszítette, időt töltött a vendégeivel. Csokoládéboltom ugyan még nincs, de én is nagyon szeretem ezt a tevékenységet.

forrás: Kádár Viktor

ZSR: Hogyan következett nálad a festőművészetből a csokoládégyártás?

WK: Vállalkozó szellemű vagyok, szeretek sokféle dolgot létrehozni, új dolgokat kipróbálni. Észak-amerikai szakon végeztem az egyetemen, tehát nemcsak festő vagyok, hanem angoltanár is. Emellett síoktató, és most már csokoládékészítő is. A csokoládé a dekoráció miatt kapcsolódik a művészethez, a csoki szeretete pedig picit korom óta megvan. A kurzust a családtól kaptam ajándékként. A Csokoládé Akadémiát végeztem el.

Nagyon sok helyen vannak ilyen akadémiák, Európa-szerte. Egyik ismerősöm több ilyen európai akadémiaira is járt, és elmondása szerint a legjobb színvonalú a magyar, jó csapattal.

ZSR: Mikor indult el a vállalkozásod?

WK: Nem tudnék pontos dátumot mondani, de idén, az ősz folyamán indultunk. Ez egy folyamatosan alakuló dolog volt. Jelentős anyagi vonzata van egy ilyen vállalkozás elindításának, és rengeteg papírmunkát igényel. De megérte helyi vállalkozást indítani, mert Soly máron például kifejezetten örültek, hogy a csokoládém helyi termék.

ZSR: A férjed hogyan tud segíteni, mennyire vesz részt ebben a vállalkozásban?

WK: Ő teljesen más területen mozog. Ez gyakran szerencse is, mert komoly meglátásai vannak, egy másik szemszöveget képvisel. A fejlesztésben, a vállalkozás üzleti részében nagyon sokat tud nekem segíteni. Lassan én is kezdem megtanulni ezt az oldalát a dolognak.

ZSR: Hogyan készül a csomagolás?

WK: Én megtervezem a látványt, majd továbbadom egy grafikusnak, akinek profi programja van, és azzal újratervezi. Ezután egy

Masszázszt mindenkinek

Király Dia gyögymasszőr miniprotréja

Több kutatás állítja, hogy a boldogságérzet és az ajándékozás között összefüggés van. Sőt, a hosszabb távú boldogságot nem a tárgyak, hanem az élmények váltják ki, hiszen az egy életre szól. Szuper impulzus lehet egy egész testet átmozgató masszázs, amit Király Diána masször és gerincterapeuta kezei között élhet meg az ember (lánya).

Az áprilisi Zsákfalviban Frivaldszky Betti mesélt nekünk

Fehérné Berki Éva gyögytornászról, most én ragadnám meg a lehetőséget, hogy bemutassam a szomszédasszonyomat, Király Diát, aki már 13 éve dolgozik masszörként.

Nem indult könnyen a pályája, egyedülálló anyaként vágott bele a tanulásba két kisgyerekekkel, de mára kiterjedt, visszajáró vendégkörrel rendelkezik. Ami nem is csoda, hiszen a masszázs a legősből és legkellemesebb módszer a betegségek megelőzésére és gyógyítására, amihez még párosul Dia tudása, erős keze, rendületlen jókedve és vidámsága, amely

Dia idén belekóstolt a kínai gyögyászatba is, amivel szakirányú gyögykezeléseket tud végezni mint gerincterapeuta. Az alkalmazott technika több módszert ötvözve azt a célt szolgálja, hogy megszüntesse a gátló és zavaró tényezőket testünkben, a megfelelő lazító és

A masszázs nem luxus, hanem egy út az egészségesebb és boldogabb élethez.

nyújtó fogásokkal, legyen szó akár migrénről, vállizületi problémáról vagy arcidegzsábról.

Dia egyik kedvence az ún. nyakprotokoll, amely a leghatékonyabb masszázs- és gyögytechnikákból (Tuina kínai gyögymasszázs, craniosacralis terápia, Dorn-terápia, Alexander-technika, fülakupunktúra) azokat elemeket használja, amelyek a leghatékonyabbak az adott probléma kezelésében. A nyakprotokoll párja a derékprotokoll-kezelés, amit Dia azoknak ajánl a figyelmébe, akiknek nem ismeretlenek a merev nyak, a fájó derék vagy a lumbágó okozta panaszok. Mindkét gyögymasszázs menete hasonló, meghatározott sorrendben, lépés-

Fotó: Kádár Viktor

egyből átragad az emberre, a kezelés után pedig szinte minden feladat könnyebbnek tűnik.

Mivel a bejáratú ajtóknak éppen szemben van az övékkel, látom, ahogy vendégei – akik 90%-ban örömieik – nap mint nap széles mosollyal az arcukon adják egymásnak a kilincset.

Ők jelenleg 14 féle masszázs közül választhatnak, lehet az egy félórás Thai talpmasszázs, bőrradírozással egybekötött masszázs (kávé, szőlőmagos, himalája sós), akár egy egész testet átgyúró aromaterápiás kezelés, vagy épp a vendégek kedvence, különösen így a hideg beköszöntével, a forró lávaköves relaxáló masszázs. A testi-lelki felüdülés és a belső harmónia minden esetben garantálva van.

ről lépésre történik a biztos eredményig, ami azonnal érezhető és nem utolsósorban tartós. Időtartamra ezek a protokollkezelések a leg-hosszabbak; 1,5–2 órán át is tarthatnak.

Ha ennyi nem lenne elég, itt a hab a tortán: Dia ugyanis a fogyni vágyókat is nagy szeretettel várja alakformáló kezelésekkel. Szerinte a masszázs nem luxus, hanem egy út az egészségesebb és boldogabb élethez.

Szerintem érdemes ezt megfontolnunk!

Szőllősi Pálma

Rövidhírek

GYÁSZHÍR

A Pilisborosjenői Német Nemzetiségi Általános Iskola fájdalommal tudatja, hogy Pataki Balázs pedagógus életének 47. évében visszaadta lelkét a Teremtőjének. Búcsúztatója december 13-án volt a pilisborosjenői temetőben.

ÁLLÁSHIRDETÉS

A Pilisborosjenői Polgármesteri Hivatal pályázatot hirdet adóügyi ügyintéző munkakör betöltésére. Jelentkezési határidő: december 31. További részletek: kozigallas.hu

JOGSZERŰ TÜZELÉS

A légszennyezettség az egyik legjelentősebb egészségügyi kockázati tényező. A levegőminőség javítása, a szennyező anyagok kibocsátásának csökkentése közös érdekünk. A káros, kis méretű szállópor kibocsátásához a legnagyobb mértékben a lakossági fűtés járul hozzá (több mint 80%-kal). A levegő védelméről szóló kormányrendelet szerint kályhánkban csak a kereskedelemben kapható tüzelőanyagokat, a háztartásban keletkező papírhulladékot és a veszélyesnek nem minősülő, kezeletlen fahulladékot szabad elégetnünk. Más anyagokat, így például gumit, olajos rongyot, használt ruhát, parkettát, műanyag palackot, bútort, kezelt fát tilos égetni! Az első és legfontosabb szabály, hogy hulladékot nem szabad sem kültéren, sem beltéren tüzelőberendezésben égetni, mert a levegőminőségen túl a saját és családtagjaink egészségében is kárt okozunk vele!

Forrás: futsokosankampany.hu

INGYENES HALLÁSSZÜRÉS

Dr. Csányi Márta doktornő minden 60 év feletti pilisborosjenői lakos számára ingyenes hallásszűrést végez február végéig, fül-orr-gégészeti vizsgálattal. A szintén február végéig igényelhető ingyenes gégészeti rákszűrésre minden pilisborosjenői lakost szeretettel vár.

Bejelentkezés minden esetben szükséges! Tel.: 06 20 322 67 76

A Stromfeld Aurél-barlang

Helyek a hegyen extra

Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a környék sok-sok kisebb és nagyobb barlangja közül a legizgalmasabb éppenséggel a faluhoz a legközelebb van. A játszótérről tizenegy perc alatt értünk oda nyugodt tempóban, a távolság alig egy kilométer.

írta:
Nevelős Zoltán
ujzag@2097.hu

Persze tudni kell, hol térjen le az ember a járt útról, mert jelenleg csak egy vadcsapásnál alig kijárta átjáró vezet keresztül a bozótban a Vendel-hegy túloldalán. A kálvária mögötti, lapos tetejű dombnak a Solymár felé néző oldalán nyílik a barlang, amely körül évek óta szorgos munka folyik. Aki gyerekekkel vagy éppen kutyasétáltatás közben az utóbbi években fel-felkereste a helyet, csodálkozva figyelhetette, hogyan tágnak a földalatti üregek bejáratai, és a kitermelt sziklákból és törmelékből hogyan épülnek impozáns teraszok a meredek hegyoldalon.

„A Nagy-Kevély környékének karsztjelenségeiből írtam a szakdolgozatomat, tehát alaposan bejártam ezt a vidéket, elég sok bakancstalpat elkoztattam – meséli a geológus. – Bizonyos jelek nyomán arra a következtetésre jutottam, hogy itt valami üregnek kell lennie a föld alatt.”

Ekkor, 1969-ben, a barlang mai bejáratának a helyén csak egy apró rés látszott a sziklafal és az alatta felgyűlt fekete talaj között. Ez így is maradt több mint negyven éven át.

Szenthe István az ország és a világ más pontjain dolgozott, kutatott Kubától Ausztriáig, de az Aggteleki-karsztban lévő Julcsa-barlang első aranykincsének a megtalálása is az ő és barátai munkájának eredménye. Végül hét évvel ezelőtt visszatért a Vendel-hegyre.

„2012 decemberében néztük meg először a társakkal, akkor kezdtünk el itt serénykedni.” A hátizsákból előkerül a vaskos építési napló, látszik, hogy lapjait nem keveset forgatták, méghozzá kint a terepen. „A feltáró munka 2013. július 12-én kezdődött, most pedig a századik munkanapon is túl vagyunk.”

A barlang valójában két barlang, amelyek egymástól néhány lépés távolságra helyezkednek el. A nagyobbik két egymásba nyíló tereméből áll – az ilyen persze csak barlangász nyelven hívják teremnek, hiszen csak guggolva, behúzott nyakkal járhatóak. A belső tereméből mesterséges járat nyílik a hegy mélye felé két irányban is. Ezeket a kutatócsoport kezdte el a kőzetbe vájni abban a reményben, hogy tíz méteren belül újabb természetes üregre bukkanak, amire a geológus szerint reális esély mutatkozik.

„Magyarországon nincs másik hely, amely ezt a homokkő-dolomit egymásra települést ilyen informatívan tudná bemutatni. Nemcsak a felszín tudjuk megnézni, de alá is be tudunk bújni, így tanulmányozhatjuk a hegy közettani felépítését.” Tengerszint alatti földcsuszamlásokról, szökőárok következményeiről mesélnek a szakavatott szemeknek a kövek.

A földtani érdekességeken túl azonban a hely régészeti jelentősége az, ami megragadja a fantáziánkat. „A barlang feltárásánál hamar kiderült, hogy itt előttünk is jártak különböző

korokban emberek. Elveszett, elszórt tárgyait gondosan begyűjtöttük, ez alapján pontosan tudjuk, hogy az itt lévő táj a rómaiaknak a keze munkáját viseli magán. Ez a vidék a rómaiak előtt, időszámításunk szerint 300 környékéig sziklás hegyoldalokból állt, amelyeket a rómaiak a monumentális építkezéseikhez lefejtettek. Pénzérmeleletek alapján pontosan tudjuk, hogy mikor voltak ezek a fejtések. 330

forrás: Stromfeld Aurél-barlang Facebook oldal

körül itt a rómaiak hatalmas kőbányákat üzemeltettek, innen vitték le a jó minőségű követ Aquincumra, vagy a mai Flórián tér környékén lévő építkezéseikhez. Ez itt már régen nem érintetlen természet, ez egy lefejtett kőbányavidék volt. Az ezután eltelt 1700 év alatt alakult ki az a táj, amit látunk.”

„Magyarországon barlangot az tud föltárni vagy kutatni, akinek áldozatvállalási hajlandósága van, aki nem ragaszkodik a világi hívságokhoz.”

A kőbányászat azzal a következménnyel járt, hogy egyrészt a sziklás táj képét örökre megváltoztatta, másrészt kisebb omlásokat indított el a hegyben. „A barlang maga dolomitban volt, amire a homokkő települt. Amikor a rómaiak lefejtették a homokkövet, akkor ez a fagynak nem ellenálló dolomit elkezdett lepusztulni, ezért most a kőfalak állékonyságának a fönntartása az egyik fő feladatunk. Mit jelent ez? A köveket lazító bokrok irtását, repedések elzárását cementpéppel, sziklahorgonyok befúrását...”

Amikor a dolomit fölött a stabilizáló homokkő a bányászat következtében eltűnt, a barlang beszakadt. Teltek a századok, és az el-

Szenthe István

A feltárást Szenthe István geológus vezeti, aki egyúttal a barlang felfedezője is. Az idei ősz egyik hűvös, de napfényes délelőttjén az ő társaságában látogattunk el a helyszínre, hogy megtudjuk, mi az itt folyó munka célja és ez miért lehet érdekes Pilisborosjenő lakói számára is.

hagyott kőbánya területén keletkezett 30 centiméternyi talaj.

„A dolomit fehér, a talaj fekete, tehát jól látni a rétegeket. Ebből a fekete talajból, a rómaiak utáni kor rétegéből került elő az az edényke, amely a mintázata alapján egyértelműen Árpád-kori volt, egészen pontosan valamikor a 9-10. század környékére tették a régészek. Az edénykében nem aranypénzek voltak, hanem valamilyen galambszerű madárkának a csontváza, amely egy nagy vas kötőtűvel át volt szúrva. Tehát egyértelmű, hogy sámánisztikus tevékenység folyt itt a helyszínen. Valószínű, hogy a kereszténységre átállás időszakában létezett még ilyen hagyománytisztelő áldozatbemutatói gyakorlat, és erre a Stromfeld Aurél-barlangnál találtunk tárgyi bizonyítékot.”

„A római szint alatt meg ott van az őskori cserépedénytömeg, ami megint rendkívül izgalmas. A cserépedények egy része egyértelműen használati edény volt. De egyetlenegy darabról, ami majdnem hiánytalanul megmaradt, azt kell hinnem, hogy valami éggömb volt. Merészen hangzik az állítás, időszámításunk előtt 3000 körül vagyunk, egy barlangban valami rőtes fénynél egy öreg a fiataloknak egy cserép domború felszínén magyarázza az égbolt csillagképeit. Merészen hangzik, de megalapozott munkahipotézisnek tűnik.”

forrás: Stromfeld Aurél-barlang Facebook oldal

Az őskorban az efféle barlangok – magyarázza a kutató –, amelyek szárazak voltak és szél-től-fagy-tól védelmet nyújtottak, egy vadászó-portyázó ember számára az életben maradást jelenthették, ha ráesteledett az otthoná-

tól távol. Ha maga köré gyűjtött egy kis avar, netán egy-két állatprém is oda volt már készíve korábról, a barlangban kényelmesen átvészeltette az éjszakát.

„Az utóbbi hetekben is új információk birtokába jutottunk. Arra a megállapításra kellett jutnunk, hogy a bronzkor környékén, időszámításunk előtt 2000 évvel itt nemcsak a barlangban voltak bent emberek, hanem a felszínen is kellett egy tanyájuknak lenni.” Ennek a nyomait jórészt eltüntette a rómaiak kőbányászata, de a gondosan, kétszer is átszítált talajból mégis kerül elő ebből a korszakból származó lelet.

A földtani feltáráshoz a régészeti felügyeletet a Magyar Nemzeti Múzeum és a szentendrei Ferenczy Múzeumi Központ nyújtja. A Duna-Ipoly Nemzeti Park, amely a kutatási engedélyt kiadta, anyagilag nem támogatja a munkát, azok költségeit kizárólag Szenthe István és munkatársai fedezik. „Magyarorszá-

gon barlangot az tud föltárni vagy kutatni, akinek áldozatvállalási hajlandósága van. Ami pénzem van, ebbe megy bele, és a társaké is. Ez egy baráti, együtt dolgozó kör, amely hajlandó valamit az országért, a vidékért, az ügyért tenni.”

A csoport általában hétvégeken, egy-egy reggeltől estig tartó műszakban dolgozik a feltáráson. Mindent kézi erővel végeznek, a nagyobb kőtömböket elrepszik, a barlangok belsejéből vödörrel hordják ki a törmeléket, amelyet odakint gondosan átvizsgálnak, mielőtt az épített támfalak mögé szórják őket.

„A helyszínt úgy alakítottuk ki, hogy később egy turistaösvényen keresztül kulturáltan megközelíthető legyen. Tájéképileg egészen egyedülálló lehetőség lenne itt a környéken” – mondja István, miközben a barlangok előtti, legfelső teraszon melengetjük tagjainkat a nap sugarainál. Valóban páratlanul kedvező fekvésű hely, kilátással a Hármashatár-hegytől a Nagy-Szénáson túlig nyúló vonulatra, a solymári várra, no meg a 10-es út mellé települt ipari-kereskedelmi létesítményekre.

Szót kell ejtenünk a névadásról is, hiszen ez is Szenthe Istvánhoz kötődik: „A gyerekeknek a nevét a szülők adják. A barlangok esetében a föltáró csapat, de mivel meglehetősen a saját személyes teljesítményemnek minősítem a barlang megtalálását, ezért úgy gondoltam, hogy jogom van neki nevet adni, így választottam a Stromfeld Aurél-barlang nevet. Stromfeld Aurélban azt a tiszteletre méltó személyt láttam, aki számára nem az számított, hogy most császár-király van, vagy esetleg vörös köztársaság van, számára Magyarország létezett – miközben családjában németül beszéltek. 1919-ben ő verte vissza az országra törő ellenséget, miután a csehek már Miskolcot is elfoglalták.”

Pilisborosjenőn e név nemcsak a Monarchia vezérkari tisztjét és a Tanácsköztársaság hadseregének vezetőjét, hanem a Kevély-nyereg egykori turistaházát is eszünkbe juttathatja, amely 1953-tól a rendszerváltásig e nevet viselte annak révén, hogy Stromfeld az 1920-as években elnöke volt a Természetbarátok Turista Egyesületének, amely a turistaházat felépítette.

„A turistaházat barbár módon lerombolták, tönkretették, soha nem tisztázták, hogy ki volt, aki fölgyújtotta... Előtte ott nagyon kellemes, boldog időket töltöttünk el. Erre a megsemmisített turistaházra is emlékeztetni akartunk ezzel a névadással.”

Látogatásunkkor három kis patkósorrú denévér szunyókált a barlang legmélyebb sarkában egy kisebb felhőnyi, az utószezonat élvező szúnyog társaságában.

Lassan összecsomagoljuk hátizsákjainkat, a falu felé indulva pedig Szenthe István már egy másik, hasonlóan önkéntesen végzett kutatási terepéről beszélgetünk. A Nógrád megyei Bánk közelében, a Szent Borbála-aknában kutatja azokat a földalatti tereket, amelyeknek vizei – feltételezése szerint – Budapest gyógyforrásaiban törnek a felszínre.

Helyek a hegyen túrák

November 30-án indultunk el a rovat-hoz kapcsolódó második túránkra; a Nagy-Kevély budakalászi oldalára, ahol a Kristály-barlang kőfejtőjét, a Zöld-barlangot és a Kevély-nyergi zombolyt fűztük fel egy háromórás kőrsétára a fagyossá vált erdőben.

Következő kirándulásunkat 2020. január 11-én tartjuk, 9 órai indulással a kálvária-fasor elejétől. Szenthe István geológus vezetésével járunk be egy körutat a Teve-szikla, a Fehér-hegy és a Stromfeld Aurél-barlang érintésével.

Varró Dániel az asztalosműhelyben

November 22-én minden adva volt egy felejthetetlen őszi estéhez, amelyen a betévedő vendég igazi művészi élményt kaphatott.

A Takács Árpád elnevezett Árpicsárda az ő asztalosműhelyében rendeződik be péntek estéként. Szerszámok és világba jnók pókhálók között, ihletett rendetlenségben. Lakáséletterem ez, ahol barátok között vacsorálva, diskurálva lehet levezetni a munkahetet. Ha meg híres vendég érkezik, közös a műélvezet is, legyen az zene, filozófiai vita, filmvetítés vagy irodalmi est. Kötetlen stílusban. Ezen az estén Varró Dániel műveit a szerző olvasta fel felesége – szigorúan kedves – instrukcióival megtámogatva. Olyan műveket, amelyeken kicsik és nagyok egyaránt derültek.

„Hát, tudjátok, ez úgy van, gyerekek, nálam csupa szösz az asztal, a kerevet, csupa szösz a tévé, csupa szösz a telefon, szösz van a padlón, csempén, plafonon, szösz van a hokedlin, szösz van a nokedlin, szösz van a hajamon, a füleimen, a szöszömön, öszvér, köszvény, semmi sem búsít, nem szegi semmi se kedvem, köszönöm.”

(Részlet a Szösz néne című versből)

–fb–

Őszi tereprende zések

A Kálvária fasornál a következő munkafázis is lezajlott: a kivágott bálványfák gyökereit munkagép segítségével kiforgattuk, a maradék fahelyeket kialakítottuk, majd a fákat beültettük, a szociális célokra szánt, kivágott farönkök telerautóra raktuk és falugondnokságra szállítottuk, majd a kitermelt bozótost mulcsa daráltuk és szétszórtuk. Mindezt egy erre meghirdetett újabb közös munkanapon, a szürke, esős napok után ragyogó napsütésre ébredve.

Az itt élők segítségével három jármű is előállt a faszállításra, volt elég férfi és női erő a fel- és lerakodáshoz, a tereprende zésen túl igazi tájépítészeti remekek születtek a kiforgatott kövekből, a maradék beültetett fákkal teljessé vált a fasor, a mulcs szétterítésével pedig csinos já-

rófelület jött létre. A sok gyermek és kutya nagy egyetértésben támogatta a munkát, de külön köszönet és elismerés illeti Máthé Gergőt, aki elektromos kerekesszékekkel fáradhatatlanul kergetőzött a gyerkőcökkel, lehetővé téve a szülők szorgoskodását.

Most, hogy jó szokásunkká vált az éves zöldítés, jövőre hol folytassuk?

N-F Ildima

forrás: Pilisborosjenői Német Nemzetiségi Általános Iskola és AMI Facebook-oldala

Örömmel olvashattuk a Falufórumon, hogy az iskolában, a Tiszta Energiák Kft. szociális napjának keretében fákat és cserjéket ültettek a cég dolgozói és a diákok, és a TreeDependent – Fákkal felelősen program keretében nyert gyümölcsfák is a helyükre kerültek. –fb–

Kockavetők

Ősz óta kétheti rendszerességgel üzemel egy furcsa klub a Művelődési Házban, ahova helyi társasjáték-kedvelők járnak. A céljuk ráébreszteni a falu lakóit, hogy ezek a játékok elképesztő fejlődésen mentek keresztül a Gazdálkodj Okosan óta. Aki nem fél attól, hogy kikap egy két-három órás társas alkalmával, az cserébe epikus méretű élményeket kap akár az érdeklő, hogy övé legyen a legszebb farm a környéken, vagy hogy az étape végén lesprintelje a többi kerékpárost a Tour hősökben.

Részletekért keressétek fel a Jenői Kockavetők Facebook csoportot (facebook.com/groups/jenoikockavetok)

Molnár Miklós

Sváb konyha

Olga néni receptje Wippelhauser Gabriella receptkönyvéből

Beigli:

60 dkg lisztet összegyúrunk 25 dkg margarinnal, 3 tojás sárgájával, sóval, marék cukorral, fél pohár tejfellel és kevés cukros tejben felfuttatott 3 dkg élesztővel. Ebből 4 rudat kapunk.

Diós töltelék 25 dkg darált dióból, 20 dkg cukorból, mákos töltelék 25 dkg mákból és 20 cukorból, melyeket 2 dl tejben felfőzünk. Előbb a cukrot olvasztjuk meg benne és utána a mákot tesszük bele.

Hintalovat hozott a kis Jézus
Fotó: Alfons Bauer, Maria Welsch: Pilisborosjenő 1695 – 1988 Weindorf

Tollas barátaink etetése

Köztudott, hogy télen nem minden madarunk vonul melegebb tájakra, számos faj itthon marad. Az már kevésbé közismert, hogy a tőlünk északra fekvő, mostohább téli klímájú területek madarai számára sok esetben Magyarország jelenti a telelőterületet.

Hazánk környezeti állapota ma még lehetővé teszi, hogy a ház körüli gyakori madarak emberi segítség nélkül is átvészeljék a telet. Az etetés viszont nagy könnyebbséget és biztonságot jelent a környék madarainak – nekünk pedig rengeteg megfigyelési élményt –, különösen az itatással és a mesterséges odúkkal együtt, de csak akkor, ha az etetést folyamatosan, egész télen végezzük.

Az etetési időszak dandárja Magyarországon az első fagyok beköszöntétől (általában november elejétől) ezek tartós megszűnéséig (akár április közepéig)

tart. Az énekesmadarak téli etetésével kapcsolatban, nagyon helyesen, mélyen beépült a köztudatba, hogy "ha egyszer elkezdjük, ne hagyjuk abba". Mi áll ennek hátterében, és pontosan mit is jelent ez a hétköznapi gyakorlatában?

Fotó: Mihályi Ferenc

A madarak gyorsan megszokják és számítanak az etetőhelyek táplálékkínálatára, évről évre akár messziről is visszatérnek a stabil etetők közelébe telelni, ezért ha váratlanul abbahagyjuk az eleség pótlását, és ezt véletlenül éppen a tél leghidegebb időszakában tesszük, a madarak nehéz helyzetbe kerülhetnek. Az etetőre járó kistestű, gyakran alig 4,5–10 gramm(!) körüli testtömegű madarak számára –10 Celsius-fok alatti hőmérsékleten a túlélés gyakran arról szól, tartalékaik csak arra elegendőek, hogy át tudják vészelni a fagyos éjszakát. Ha másnap nem tudnak kielégítően táplálkozni az alig 5-6 órányi nappali periódusban, például azért, mert nem töltöttük fel az etetőt, könnyen elpusztulhatnak a következő hideg éjszakán.

Forrás: Magyar Madártani Egyesület oldaláról

fb

Kalendárium

A kalendárium on-line változata a 2097.hu/esemenyek címen található

Program javaslatokat az ujzag@2097.hu címre várjuk

Mi	Hol	Mikor
Falukarácsony	Művelődési Ház	december 21.
Borszentelés, utána borkóstolás	Katolikus Templom, Tájház	dec. 26. 10:30-as mise végén
Baba-Mama klub	Régi iskola, I. emelet	hétfőnként 10:00 - 12:00
Baba-Mama klub - HANGOLÓ, hangszeres foglalkozás	Régi iskola, I. emelet	jan. 8., 22, feb. 5. 10:00 - 12:00
Thai Chi Chuan és Chi-Kung	Művelődési Ház	jan. 9-től csütörtökönként 19:00
3. Helyek a hegyen túra	Kálvária fasor	január 11. 9:00
Vizeli Bálint és zenekara - Lemezbemutató koncert	Művelődési Ház	január 10. 18:00
Jenői Kockavető (társasjátéklklub)	Művelődési Ház	január 11., 24 16:00 - 23:00
Mosipelus klub	Régi iskola, I. emelet	január 17., 31. 10:00–12:00
Patchwork kiállítás megnyitó	Művelődési Ház	január 17. 18:00
K'5 Kevély Körözés - játékonysági túra az iskola javára	Művelődési Ház	január 18. 9:00 - 19:00
Jenői Szalon Papp Jánossal és Tóth Zsuzsannával	Mandelbrot Pékség	január 21. 18:30
Országos mesevetélkedő 1. fordulója	Művelődési Ház	január 23. 13:30
ÖKO Klub	Mandelbrot Pékség	január 23. 18:00 - 19:00
Zöldműhely	Mandelbrot Pékség	január 25. 9:00 - 12:00
Kertészeti klub	Mandelbrot Pékség	január 26. 19:00

„Bizalmas szívvel járom a világot, Ő amit az élet vágott,
Behegesztem a sebet a szívemben, És hiszek újra égi szeretetben,
Elyenkor decemberben.”

Juhász Gyula

„Regő nagyon jól vezet engem”

Pilisborosjenői gyerekek a Fölszállott a páva c. műsor színpadán

Bistey Boglárka és Farkas Regő a Duna Televízió és a Hagyományok Háza, illetve szakmai partnere az Örökség Gyermek Népművészeti Egyesület közös tehetségkutató versenyében a középdöntőig jutott.

írta:
Demény Rózsa
ujzag@2097.hu

gyermeket, hiszen Regő táncművész szüleinek köszönhetően beleszületett a néptáncos közösségbe. Bogi édesanyja is táncolt a Nyírség táncegyüttesben, Regő édesapja az Állami Népi Együttes művésze volt, Farkas László most a Hagyományok Házában dolgozik. Bogi édesanyja és Regő édesapja egy párt alkotnak, így lett gyermekeikből egy táncos pár. Idén tavasszal költöztek új, pilisborosjenői közös otthonukba.

Egy néptáncos családdal gazdagodott Pilisborosjenő amúgy is sokszínű táncos-népzenei közössége, ugyanis ebben az évben költözött Farkas László táncművész családjával a faluba. Fia, Regő és Regő táncos párja, Bistey Boglárka ország világ előtt megmutatták, mennyire tehetséges néptáncosok.

Bogi és Regő gömöri tánca még a Fölszállott a páva zsűritagjait is meglepte a műsor elődöntőjében. Olyan jelzőkkel illették a produkciójukat, mint hogy lenyűgöző, elementáris, káprázatos. Kocsis Enikő táncművész azt mondta, hogy a tánctudásuk mellett az énektudásuk is kimagasló: „úgy énekeltek, olyan tisztán, mint az üvegcsengettyű”.

A zsűri elmondta, ismerték már a két táncos

Bogi és Regő picikoruktól ebben a közegben nőttek fel, Regő 3 éves korától táncol. Számára a színpad megszokott közeg, hiszen szerepel a Magyar Állami Népi Együttes Csodaváró Betlehemes című műsorában, sőt más műfajban is látható a József Attila Színház Légy jó mindhalálig című musicaljében. Érthető, hogy otthonosan mozog fellépéseken, és saját bevallása szerint egyáltalán nem izgult a Páva elődöntőjében. Olyan versenyeken is felléptek már együtt, mint a szarvasi Gyermek Néptáncosok Országos Szólótánc Fesztiválja, ahonnan elhozták a győztes díjat párosban, és Regő szóló táncban is.

Regő céltudatos, pedig még csak 11 éves. A legnagyobb vágya, hogy hivatásos táncos le-

gyen az Állami Népi Együttesben, de még azon is gondolkodik, hogy színész lesz. Ő Ürömrre jár suliba, Bogi a pilisborosjenői iskolában is tanult, most Szentendrén diák egy katolikus iskolában. Bogi jelenleg nem abban gondolkodik, hogy hivatásos táncos legyen, inkább állatokkal szeretne foglalkozni, és állatkertben dolgozni, de édesanyja szerint a tánc biztos, hogy mind a két gyermek életét végig fogja kísérni, vagy így, vagy úgy.

Hetente két próbára járnak a Vadrózsák táncegyüttesbe, de emellett mind a ketten lovagolnak. Bogi szereti a Bud Spencer-filmeket, és a „gülüszemű” plüssöket, gyűjti a szalagokat, hajfésűket, Regő a madártollakat, focizik, és szeretne egy saját motort is.

A Fölszállott a páva c. műsor december 6-ai középdöntőjébe felcsíki táncokat vittek. Ismét magabiztosan léptek a színpadra, sok dicséretet kaptak újra, de sajnos a nagyon erős szülő-, és páros tánc mezőnyben pár ponttal lemaradtak a továbbjutótól. A zsűri egyik tagjának záró mondata adjon erőt, és kitartást továbbra is nekik: „Biztos vagyok benne, hogy még találkozunk.”

Az élet szövete

Beszámoló a borosjenői szövőkurzusról

„Szöttes vagy magad is,
Hold fonja, Nap szövö,
Csillag álmodja
Életed fonalát”
Lőrincz Péter

Mindenkinek van egy története. Az én történetem még apai nagymamámmal kezdődött. Tőle tanultam meg kötni, horgolni, de legfőképp varrni. Babaruhákat, aztán később már saját részre is készült egy-egy darab. Csak később tudtam meg, hogy szőtt is. A mai napig használok olyan konyharuhát, amely az ő keze munkája; közel 100 éves.

Egy nagy kanyar után, néhány éve valami megváltozott. Először csak nézegettem, mára teljesen elvarázsolt a szövés. Minden alkalommal, amikor odaülök a szövőszékem elé, minden más megszűnik. Az ember lejár borodik,

elcsendesül, egy másik világba kerül.

Már harmadik alkalommal tanulhatunk a régi iskola falai között a szövőkurzusokon Csapó Angélától. A Lőrincz Textiles Műhely biztosítja hozzá a szövőszékeket és az alapanyagokat. Minden alkalom egy új kihívás, új és új ötletek merülnek fel, és inspiráljuk egymást a többi szövővel is. Mi kell a szövéshez? Eszköz, alapanyag, szürkeállomány – mint egy mantra, olyanok Angéla szavai.

A szövés egy összetett dolog. Ha tudjuk, hogy miért, miből, mivel, hogyan készüljön el a tárgy, a kivitelezés már csak hab a tortán, persze megfelelő elméleti és gyakorlati előkészületek után. Idő kell a tervezésre, átgondolásra és az utómunkálatokra is.

Hogy hogyan folytatódik a történet? Még nincs vége; szövődik.

Vági Kriszta

Fagyöngy, az erdő könnye

Fotó: Mihályi Ferenc

Talán öt éve lehetett, amikor a Bakonyba utaztunk telelni a gyerekekkel, és akkor tűntek fel nekik először az útmenti fák csupasz ágai között zöldellő nagy „gömbök”. Akkor meséltem nekik először a fagyöngyről, hogy élőködő, mérgező, ám gyógyhatással (ingadozó vérnyomás, visszeres problémák) is bíró növény, de annak csak később olvastam utána, hogy már az ősidők óta milyen nagy becsben tartják.

A fagyöngy 40-150 cm átmérőjű, a fakínfélék családjába tartozó, félélőködő, gömb alakú cserje, mely lombos fákon él. Több, mint ezer faja ismert, ezekből hazánkban a sárga és a fehér fagyöngy található meg. A csírázó növény gyökerei áthatolnak a fa kérgén és elszívják attól a tápanyagot. Örökzöld levelei bőrszerűek és zöldessárgák. Bogyói fehérek, kissé üvegesek, belül nyálkásak és ragadósak. A magvakat a madarak hordják szét és hullatják le a fák kérgén, amelyekből kifejlődik az új növény. A bogyók enyhén mérgezőek, allergiás tüneteket okozhatnak, de ehhez viszonylag nagy mennyiséget kellene elfogyasztani belőlük.

Az angolszász hagyomány szerint, amely a viktoriánus kori Angliában terjedt el az 1800-as

években, aki Karácsonykor a fagyöngy alatt ad csókot kedvesének, annak szerelme örökké tart. A fagyöngynek, mint szimbólumnak az egyik leggyakoribb jelentése ugyanis a termékenység, az élet, hiszen télen, amikor aludni tér az erdők, a fák lehullatják lombkoronájukat, a fagyöngy zöld marad és apró kis ágacskaival egymásba kapaszkodva ölelik át a fák csupasz ágait. De vajon honnan ered ez a szokás?

Az ógermán mitológia szerint Friggnek, a házasság istennőjének és Odin főis-

tennek gyermeke, az ifjú Balder álmodt, amelyben valaki az életére tört. Anyja minden élőlényt és élettelen tárgyat megesketett, hogy nem bántják gyermekét. A fagyöngyről azonban megfeledkezett, s Loki, az ártó isten rájött a hibára. Egy lakomán az istenek játékként dárdákat dobáltak egymásra, s különösen a sérthetetlen Balder felé. Amikor Balder test-

írta:
Cserényi-Zsitnyányi Ildikó
ujzag@2097.hu

vére, a vak Höderre került sorra, Loki egy fagyöngyből készített dárdát nyomott a kezébe, aki halálra sebezte Baldert. Az istenek megengedték, hogy Frigg azt tegyen a fagyönggyel, amit csak akar. Miközben Frigg könnye ráhullott a növényre, valaki csókot lehelt az arcára, s apró, fehér bogyókká váltak a könnyek. Ekkor Frigg azt kívánta, hogy a fagyöngy többé ne árthasson senkinek: akik alá állnak, csókolják meg egymást, kifejezve a szeretetet és a megbocsátást.

Szívből kívánom, hogy ez a szeretet és a megbocsátás költözzön mindannyiunk szívébe az ünnepek közeledtével, és legyen minden otthonban Áldott és Békés a Karácsony!

Cserényi-Zsitnyányi Ildikó

PILISBOROSJENŐ EGÉSZSÉGHÁZ

GYERMEK ÉS FELNÖTT FÜL-ORR-GÉGÉSZETI MAGÁNRENDELÉS

Dr. Csányi Márta

hétfő, péntek 8 - 10
kedd, csütörtök 16 - 18
bejelentkezés szükséges: 06 20 322 67 76

NAPFORGÓ

Berkiné Fehér Éva

Gyógytornász-fizioterapeuta,
Schorth, Dorn gerincterapeuta,
FDM manuál terapeuta, fascia terapeuta
és Breuss masszázsterapeuta

Egészségmegőrző kezelések, mágnessterápia, fizioterápia, kinesio tape, gerincgyógyászat, rehabilitáció, tartásjavítás felnőttek és gyerekek számára, masszázs, tanácsadás, trigger és tenderpont terápia

Névre szóló ajándékkártyák karácsonyra, születésnapra, új évre!

Masszázs, terápiás, relaxációs, fogyókúra kuponok!

2097 Pilisborosjenő, Málna köz 1/a
E-mail: b.fehér.éva@gmail.com | Telefon: +36 20 228 5560
www.napforgo-gyoggy-torna.hu

Impresszum ISSN 2676-8577

Kiadó: 2097 Csoport Egyesület
Székhelye: 2097 Pilisborosjenő, Fő út 91.
Kiadásért felelős: Dömötörffy Zsolt
Főszerkesztő: Frivaldszky Bernadett
Lapszerkesztő: Kádár Viktor
Korrekter: Demes Réka

Tördelőszerkesztő: Kádár Viktor
Hirdetésszervező: Viszkocsil Vera
Munkatársak: Becker Norbert, Cserényi-Zsitnyányi Ildikó, Demény Rózsa, Guti Karina, Máté Krisztina, Medvecki Réka, Nevelős Zoltán, Nevelős-Forgács Ildima, Szöllősi Pálma, Vági Kriszta, Wilhelm Péter, Wittmann Imre

Honlap: 2097.hu Facebook: 2097 Falufórum
Facebook-oldal: 2097 Csoport Egyesület
Újságszerkesztőség: ujsag@2097.hu

Meghívó

Műsor:

17:00 Kővári Eszter Sára
és Peltzer Ferenc
karácsonyi koncertje

17:25 Család és Gyermekjóléti
Szolgálat műsora

17:30 Polgármesteri köszöntő

17:35 Nógrádi bethlehemes
iskolásaink előadásában

17:40 Karácsonyi éneklés
közös a négy
pilisborosjenői dalkörrel

18:00 A falu adventi koszorúján
a 4. gyertya meggyújtása
óvodásaink ének kíséretével,
egyházaink képviselőinek
közreműködésében

Élőzenés körtánc a tűz körül

**Szeretettel
meghívjuk**
Önt és Kedves Családját
a Pilisborosjenői
Község Önkormányzata,
a Család és Gyermekjóléti Szolgálat
és a Reichel József Művelődési Ház
által közösen szervezett
Falukarácsonyra.

**Helyszín: Reichel József
Művelődési Ház**

(Pilisborosjenő, Fő út 16.)

Időpont: 2019. december 21.

(szombat) 17:00 óra

Az est házigazdája: Bihaly Áron

Minden lakosunk
vendégünk egy vacsorára
Szentmártoni Péter és a
Kiskevély-söröző felajánlásából.
Forralt bor a pilisborosjenői
borosgazdák, forralt sör
a Hajnali Sörfőzők adományából,
meleg tea a Jenői Faló jóvoltából.

Süteményeket örömmel
fogadunk batyus jelleggel.
Kérjük, kedvence bögréiket
is hozzák magukkal, ezzel is
óvva a környezetünket!

A kisgyerekes szülőket segítve
gyermekkuckót szervezünk
gyermekfelügyelettel.

Szükség esetén autót biztosítunk
az ünnepségre való eljutáshoz.
Az igényt kérjük jelezzék,
december 20-án 12:00 óráig
a 70/418-1001-es telefonszámon.

**Szeretettel várunk
minden érdeklődőt!**

**Tömöri Balázs polgármester
Pilisborosjenői Község Önkormányzata**

MERTCONTROL GROUP

www.metric.hu

Metric

Mertcontrol Metric Kft.

szakértői-, mérnöki iroda és független, akkreditált vizsgálólaboratórium

Vizsgálati területeink:

- ivóvíz vizsgálatok (vezetékes vizek, fűt és ásott kutak vizei)
- talaj-, felszíni- és felszín alatti vizek vizsgálata
- szennyvíz vizsgálatok
- technológiai vizek vizsgálata
- fürdővizek vizsgálata
- talajvizsgálatok
- hulladék vizsgálatok
- emissziómérés
- munkatéri levegőtisztaság mérés
- környezeti zajmérés
- munkatéri zaj-, rezgés- és megvilágítás mérések

Szakértői szolgáltatások:

- környezetvédelmi megbízotti tevékenység
- bevételek, engedélyezési eljárások lefolytatása (hulladék, levegő, víz és zaj területen)
- hatósági ügyintézés
- egységes környezethasználati engedélyek elkészítése (IPPC)
- Legionella vizsgálatok és kockázatértékelés elkészítése
- munka- és tűzvédelmi megbízotti tevékenység
- munkahelyi kockázatértékelés elkészítése

Tudásunkkal a környezetért!

Elérhetőségünk: 2900 Komárom, Báthori István u. 24. | Telefon: +36 34 540 926 | Fax: +36 34 540 929
E-mail: operationsmetric@mertcontrol.com